

KOPALNE VODE zdravo in varno kopanje

1

KOPALNE VODE zdravo in varno kopanje

Izdajatelj:

Ministrstvo za okolje in prostor
Agencija RS za okolje
Vojkova 1b, Ljubljana
spletni naslov: www.arso.gov.si
e-naslov: gp.arso@gov.si

Urednica:

Mateja Poje, Agencija RS za okolje

Avtorji:

Mateja Poje (Agencija RS za okolje)
Darja Žličar (Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje)
Benjamin Franca in Boris Rojs (Ministrstvo za notranje zadeve RS, Policija)
Aleš Petrovič in Ivanka Gale (Inštitut za varovanje zdravja RS)
Boris Šušmak (Društvo Doves)
Robert Turk (Zavod RS za varstvo narave)
Mestna občina Koper
upravljavci naravnih kopališč
Osnovna šola Simona Gregorčiča Kobarid, Podružnica Breginj

Fotografije:

Mateja Poje, Miha Korenčan, Matjaž Lenarčič, Krajinski park Kolpa,
Turistično društvo Vigred, Društvo Doves, Sava Hoteli Bled
zavodi za zdravstveno varstvo: Kranj, Koper, Nova Gorica in Novo mesto
občine: Kobarid, Koper, Metlika, Žužemberk
upravljavci naravnih kopališč

Lektoriranje:

Generalni sekretariat Vlade RS

Oblikovanje:

Miha Korenčan

Tisk:

ARGOS

Tisk so omogočili:

Terme Krka - Talaso Strunjan
Društvo Doves

Naklada:

1000 izvodov

avgust 2009

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica,
Ljubljana

628.1.034.4:797.2(497.4)

KOPALNE vode : zdravo in varno kopa-
nje / [avtorji besedila Mateja Poje ... [et
al.] ; urednica Mateja Poje ; fotografije
Mateja Poje ... et al.]. - Ljubljana : MOP
- Agencija RS za okolje, 2009

ISBN 978-961-6324-44-1
1. Poje, Mateja
246532096

Predgovor

*V vročih dneh gorí obzorje,
vsakdo sence si želi,
kdor ne more kam na morje,
v jezeru ali reki se hladi.*

V sodobnem, hitrem tempu življenja le težko najdemo čas za oddih in sprostitvev. Turistične agencije nas vabijo na različne konce sveta ter ponujajo odlično opremljene hotele, prvovrstno hrano in številne možnosti rekreacije, tudi kopanje. Toda žal le redko zasledimo informacije o tem, kje se je mogoče kopati in kaj je na voljo na obali, še redkeje pa podatek o kakovosti vode.

V vročih poletnih dneh se je mogoče ohladiti tudi v slovenskih rekah, jezerih in morju. Kopanje pa ni varno povsod, ampak le na vodnih površinah, ki so temu namenjene – v tako imenovanih kopalnih vodah. Naravna kopališča z upravljavcem poleg kopanja ponujajo še druge oblike zabave in rekreacije, medtem ko za varnost kopalcev skrbijo reševalci iz vode. Mir, sprostitvev in užitek v vodi in ob njej lahko najdemo tudi na številnih obrežjih, ki so brez upravljavca – na kopalnih območjih; za njihovo urejenost skrbijo lokalne skupnosti.

Knjižica je zgleden primer sodelovanja različnih institucij, saj je nastala v sodelovanju Uprave RS za zaščito in reševanja, Inštituta za varovanje zdravja RS, Policije, društva Doves, Zavoda RS za varstvo narave in Agencije RS za okolje, gradivo zanjo pa so prispevali tudi upravljavci kopališč, lokalne skupnosti, turistična društva in zavodi za zdravstveno varstvo. V njej so zbrani podatki o tem, kateri odseki slovenskih rek, jezer in morja so namenjeni kopanju, kakšna je njihova ureditev, kako je poskrbljeno za varnost kopalcev in kakšna je kakovost vode. Predstavljeni so tudi napotki za varno kopanje in varovanje narave. Z upoštevanjem le-teh pa lahko vsak kopalec prispeva k varnosti, čistosti in urejenosti kopališča ter s tem polepša oddih sebi in drugim.

dr. Silvo Žlebir
Generalni direktor
Agencije RS za okolje

Kazalo

Kazalo

Uvod	8	Plaža Simonov zaliv	55
Kje so kopalne vode določene	12	Kopalno območje Simonov zaliv – Strunjan	56
Kopalne vode na Goriškem	14	Kopališče Terme Krka – Talaso Strunjan	57
Kopalno območje Soča pri Čezsoči	16	Naravno kopališče Salinera	58
Kopalni območji Soča pri Tolminu I in II	17	Kopalno območje Salinera – Pacug	59
Kopalno območje Soča v Kanalu	18	Kopalno območje Fiesa – Piran	60
Kopalno območje Soča pri Solkanu	19	Plaža Grand hotela Bernardin	60
Kopalno območje Nadiža	20	Plaža hotela Vile park	61
Kopalno območje Idrijca v Bači pri Modreju	21	Kopališče Hoteli LifeClass	62
Kopalne vode na Gorenjskem	22	Osrednja plaža Portorož	63
Kopalno območje Fužinski zaliv	24	Naravno kopališče Metropol Portorož	64
Kopalno območje Ukanc	24	Naravno kopališče Avtokamp Lucija	65
Kopalni območji Velika in Mala Zaka	25	Kakšna je kakovost naravnih kopalnih voda	66
Naravno kopališče Grand Hotel Toplice	26	Spremljanje kakovosti kopalnih voda	66
Grajsko kopališče	27	Kakovost naravnih kopalnih voda	71
Naravno kopališče Hotel Vila Bled	28	Kako do informacij o kakovosti vode	73
Kopališče Šobčev bajer	29	Kopanje in zdravje	74
Kopalne vode na Dolenjskem in v Beli krajini	30	Kako je posklbljeno za varnost kopalcev	76
Kopalno območje Žužemberk	32	Splošni napotki za varno kopanje	78
Kopalno območje Straža	33	Znaki za red in varnost na kopališčih	80
Kopalno območje Prelesje – Kot	34	Kaj lahko sami storimo – bonton	82
Kopalni območji Sodevci in Radenci	36	Program Modra zastava	88
Kopalno območje Damelj	37	Zaključek	92
Kopalno območje Učakovci – Vinica	38	Viri	94
Kopalno območje Adlešiči	39		
Kopalno območje Pobrežje – Fučkovci	40		
Kopalno območje Dragoši – Griblje	41		
Kopalno območje Podzemelj	42		
Kopalno območje Primostek	43		
Kopalne vode na morju	44		
Kopalno območje Debeli rtič	46		
Naravno kopališče RKS MZL Debeli Rtič	47		
Kopališče Adria Ankaran	48		
Mestno kopališče Koper	49		
Kopališče Žusterna	50		
Kopalno območje Žusterna – AC Jadranka	51		
Kopalno območje Pri svetilniku	52		
Naravno kopališče Delfin	53		
Kopalno območje Rikorvo – Simonov zaliv	54		

Uvod

V vročih poletnih dneh se številne slovenske reke, jezera, ribniki in gramoznice spremenijo v priložnostna kopališča. Kopanje pa je varno le na vodnih površinah, ki so temu namenjene. Tako imenovana »divja« kopališča so brez upravljalcev in reševalcev iz vode, dvomljiva pa je tudi kakovost vode. Slednja se od leta 2004 redno nadzoruje v 37 naravnih kopalnih vodah, v letu 2009 pa se spremlja še na dodatnih 11 mestih. O primernosti vode za kopanje se lahko prepričamo že pred odhodom na kopališče, saj podatke objavljajo pristojne institucije, na voljo pa so tudi na informacijskih tablah ob vstopu na kopalno območje ali naravno kopališče.

Kako pomembna je skrb za zdravje kopalcev, priča že to, da je bila prva zakonodaja o kopalnih vodah v Evropski uniji sprejeta že leta 1976. Kopalna direktiva 76/160/EGS⁽¹⁾ je od takratnih držav članic zahtevala, da določijo odseke na naravnih vodah, namenjene kopanju – kopalne vode, zagotovijo redno spremljanje kakovosti vode in z ustreznimi ukrepi v desetih letih dosežejo predpisano kakovost. Slovenija je morala ob vstopu v Evropsko unijo prenesti to direktivo v svoj pravni red, prav tako pa tudi novo kopalno direktivo 2006/7/ES⁽²⁾, ki je bila v Evropski uniji sprejeta leta 2006 in bo zamenjala prejšnjo šele leta 2015.

Upravljanje kopalnih voda urejajo številni zakoni in podzakonski akti, za posamezna področja pa je pristojnih več ministrstev. Ministrstvo za okolje in prostor določi odseke na površinskih vodah, ki so za kopanje primerni – kopalne vode^(3, 4), ter prostorske,

gradbene in tehnične ukrepe za varno obratovanje naravnih kopališč^(5, 6). V pristojnosti Ministrstva za zdravje so higienski pogoji za obratovanje kopališč, higienske zahteve, ki jih mora izpolnjevati kopalna voda⁽⁷⁾, pa tudi oprema in sredstva za dajanje prve pomoči na kopališčih z upravljavcem⁽⁸⁾. Na Ministrstvu za obrambo pa nastajajo predpisi za varno kopanje in reševanje iz vode^(5, 8, 9). Določajo splošne in posebne ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje utopitev, izvajajo pa jih država, lokalne skupnosti, lastniki ali drugi upravičenci vodnega in priobalnega zemljišča ter upravljavci naravnih kopališč.

Kopalne vode so določene na območjih, kjer se kopalci že tradicionalno zbirajo v večjem številu. Te vode morajo izpolnjevati predpisana merila določitve⁽¹¹⁾, seznam kopalnih voda pa je objavljen v vladni uredbi⁽⁴⁾. Kopalci se v poletnih mesecih zadržujejo tudi na odsekih, ki niso določeni kot kopalne vode in na katerih ni poskrbljeno za njihovo varnost – kopajo se na lastno odgovornost, nadzor nad kakovostjo vode pa ponekod občasno opravijo tudi pristojne institucije na pobudo lokalne skupnosti.

Kopalne vode glede na način upravljanja delimo na naravna kopališča in kopalna območja.

Naravno kopališče je namenjeno kopališki dejavnosti, ima upravljavca, predpisano opremo in infrastrukturo, medtem ko njegovo ureditev določajo številni predpisi o varstvu pred utopitvami^(5, 6, 7, 8, 9 in 10). Kopališče je navadno ograjeno oziroma mora

imeti vidne oznake svojih meja. Urejeni so varni vstopi v vodo, površina za sončenje, sprostitev in počitek; urejen mora biti tudi dostop za intervencijska vozila. Vsako kopališče mora imeti kopališki red, v katerem so določena osnovna pravila, po katerih se morajo ravnati obiskovalci, da bi bilo poskrbljeno za njihovo varnost in zdravje. Za varstvo pred utopitvami je odgovoren upravljavec kopališča, ki mora zagotoviti predpisano število reševalcev iz vode. Naloge slednjih so vzdrževanje reda, reševanje iz vode in dajanje prve pomoči.

Ker se voda na teh kopališčih trži kot dobrina, morajo njihovi upravljavci za svojo dejavnost pridobiti tudi vodno dovoljenje^(3,12). To je vrsta vodne pravice, ki jo je treba pridobiti za neposredno rabo vode, tudi za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč, po predpisih o zdravstveni dejavnosti⁽¹³⁾. Vodno dovoljenje se izda le za naravna kopališča, ki so uvrščena na seznam kopalnih voda⁽⁴⁾, in sicer za določen čas, največ pa za 30 let. V njem se opredeli območje vodne pravice, pogoji izvajanja te pravice, plačilo zanjo⁽¹⁴⁾ in druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik.

Kopalna območja nimajo upravljavcev in reševalcev iz vode, zato se tam kopamo na lastno odgovornost. Nadzor nad kakovostjo vode opravlja država, lokalna skupnost pa poskrbi za opremljenost s sanitarijami in/ali koši. Prav tako mora obveščati o kakovosti in drugih značilnostih kopalne vode na informacijskih tablah, ki stojijo ob dostopnih poteh na kopalno območje in ga tudi označujejo⁽¹⁵⁾.

Kopanje v onesnaženi vodi je zdravju škodljivo in ima lahko resne posledice, zato mora biti voda za kopanje ustrezne kakovosti. Predpisane so minimalne higienske in druge zahteve⁽⁷⁾, po katerih se ugotavlja ustrezna kakovost vode, ter pogoji, ki morajo biti pri tem izpolnjeni. V naravnih kopalniških spremljanje kakovosti zagotavljajo njihovi upravljalci, ki so tudi plačniki analiz, na kopalnih območjih pa za izvajanje programa spremljanja higienske ustreznosti kopalnih voda skrbi Agencija RS za okolje. Ta na svoji spletni strani objavlja sprotno podatke o kakovosti vode, ti pa so tudi sestavni del poročila o izvajanju kopalne direktive v Sloveniji, ki je vsako leto predloženo pristojnim institucijam v Bruslju.

Nova kopalna direktiva⁽²⁾, ki je bila v Evropski uniji sprejeta leta 2006, je glede spremljanja in zagotavljanja ustrezne kakovosti kopalne vode prinesla nekaj sprememb, ki jih bo Slovenija postopoma začela uvajati. Po ugotovitvah Svetovne zdravstvene organizacije⁽¹⁶⁾ zdravje kopalcev lahko ogroža fekalno onesnaženje, ki se bo po novem ugotavljalo z dvema indikatorskima bakterijama (intestinalni enterokok in *Escherichia coli*) po sodobnejših analitskih postopkih. Ta dva parametra bomo v Sloveniji začeli spremljati leta 2010, do leta 2011 pa bomo izdelali tudi profile kopalnih voda, ki bodo vsebovali popis naravnih značilnosti in potencialnih virov onesnaženja ter predvideli postopke ukrepanja ob morebitnem onesnaženju. Ob nastanku onesnaženja ukrepajo pristojne inšpekcijske službe, zagotovljeno pa mora biti tudi ustrezno in pravočasno opozarjanje javnosti.

Varstvo okolja je izredno široko področje, hkrati pa izredno zahtevno. Podatki o kakovosti naših voda so uporabni pri načrtovanju in izvajanju ukrepov številnih institucij na podlagi njihove pristojnosti. Prav tako so osnova za načrte celovitega upravljanja voda v skladu s predpisi o vodah.

Policija ukrepa pri nenadnem in čezmernem onesnaženju vode, ki ima lahko hujše posledice za okolje, ter zlasti, kadar gre za varovanje življenja ljudi in premoženja, zagotavljanje osebne varnosti ter odkrivanja in preiskovanje kaznivih dejanj na okoljevarstvenem področju. Tako onesnaženje lahko nastane zaradi malomarnosti ali tehničnih napak na obratih, mogoči pa so tudi naklepni izpusti v vode. Policija ukrepa le, če obstajajo razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje. Če obvestila in dokazi ne potrdijo suma kaznivega dejanja, policija predloži poročilo na Okrožno državno tožilstvo. Prekrške z okoljskega področja obravnava Inšpektorat RS za okolje in prostor, ki ob deljeni pristojnosti pošlje svoje ugotovitve v nadaljnji postopek drugim inšpekcijskim organom (Inšpektoratu RS za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, Prometnemu inšpektoratu RS, Inšpektoratu RS za notranje zadeve, Zavodu za gozdove ipd.). Pri deljeni pristojnosti vsak organ opravi naloge iz svoje pristojnosti, pri pristojnosti več organov nad istimi določbami pa postopek o prekršku izvede tisti, ki je prekršek ugotovil prvi oziroma je prvi izvedel katero koli dejanje, ki meri na pregon prekrška.

S 1. novembrom 2008 je v Sloveniji začel veljati nov kazenski zakonik⁽¹⁷⁾, ki je povzel določbe nove evropske zakonodaje⁽¹⁸⁾ na kazenskopravnem področju. Zakonik natančneje določa kazniva dejanja zoper okolje, prostor in naravne dobrine ter predpisuje tudi kazni. Kaznivo dejanje obremenjevanja in uničenja okolja stori, kdor spravi v nevarnost življenje ali zdravje večjega števila ljudi ali povzroči delno ali popolno poškodbo okolja ali njegovo uničenje, kdor z ravnanjem vnaša nevarne snovi (tudi ionizirajoče sevanje) v zrak, zemljo ali vodo oziroma kdor čezmerno onesnaži, razvrednoti okolje ali bistveno poslabša zavarovan oziroma varovan habitat. Kaznivo dejanje je tudi čezmerno izkoriščanje naravnih dobrin in upravljanje obrata, v katerem se izvaja nevarna dejavnost ali se skladiščijo nevarne snovi ali pripravki, ki ogrožajo okolje tudi zunaj obrata. Storilci kaznivega dejanja se kaznujejo z zapornom do petih let, če pa je dejanje storjeno iz malomarnosti, je zaporna kazen dvoletna. Če zaradi dejanja umre ena ali več oseb ali so posledice onesnaženja hujše, je lahko določena najvišja kazen do dvanajstih let zapora.

Zakonik natančneje določa tudi kazniva dejanja onesnaženja morja in voda z ladij. Skladno z Direktivo proti onesnaževanju morja z ladij⁽¹⁹⁾ je kaznivo dejanje vsak izpust kemikalij, nafte ali drugih onesnaževal v morje, reke ali jezera, pri čemer so druga onesnaževala tudi odpadki. Storilci takega dejanja se kaznujejo z zapornom do petih let oziroma do treh let pri malomarnih dejanjih. Če zaradi dejanja umre ena ali več oseb, je lahko izrečena kazen tudi do dvanajst let zapora.

Kje so kopalne vode določene

Slovenija je z vodo bogata dežela. V poletnih mesecih bregovi morja, rek, jezer, ribnikov in gramoznic pritegnejo številne kopalce v tako imenovana divja kopališča, ki so brez upravljavca, dvomljiva pa je tudi kakovost vode. Zaradi različnih ravni gladine in vodnih vrtincev so taka kopališča lahko zelo nevarna, saj številne brzice skrivajo presenečenja in pasti za kopalce. Žal nekateri ne upoštevajo opozorilnih tabel »Nezaposlenim dostop prepovedan!« na ograjenih vodnih objektih ali »Kopanje na lastno odgovornost!«. Izredno nevarne so tudi zapuščene gramoznice, napolnjene z vodo, saj ponekod seže voda do 15 metrov globoko in jih nihče ne nadzira.

Kopanje je varno le na površinah, ki so temu namenjene. Država je na slovenskih rekah, jezerih in morju določila 48 odsekov, kjer se ljudje že tradicionalno kopajo – kopalne vode. Seznam kopalnih voda je določen s predpisom⁽⁴⁾ ter se vsako leto pregleda in po potrebi dopolni. Pri pregledu in morebitnih spremembah seznama lahko s pripombami, predlogi in mnenji sodeluje tudi širša javnost.

Tako imamo v Sloveniji za zdaj določenih 48 kopalnih voda na rekah (Soča, Idrijca, Nadiža, Krka, Kolpa), jezerih (Bohinjsko jezero, Blejsko jezero, Šobčev bajer) in morju. Te kopalne vode izpolnjujejo merila določitve⁽¹¹⁾ in so določene na odsekih, kjer:

- se kopa ali pričakuje vsaj trikrat v kopalni sezoni 300 kopalcev in več;
- se izvaja dejavnost kopališča po predpisih o varstvu pred utopitvami ne glede na

število kopalcev;

- kopanje ni v nasprotju z drugimi rabami vode na tem območju in nima negativnega vpliva na obratovanje objektov vodne infrastrukture, prav tako pa njihovo obratovanje ne sme predstavljati tveganja za varnost in zdravje kopalcev;
- kopanje ne zmanjšuje, omejuje ali onemogoča izvajanja obstoječih vodnih pravic na tem območju;
- ni evidentiranih izpustov odpadnih voda;
- je obrežje reke, jezera ali morja primerno za kopanje na odseku dolžine najmanj 100 metrov, skupna širina brega in priobalnega zemljišča, ki je na voljo kopalcem, pa najmanj 10 metrov;
- na prispevnem območju kopalne vode ni takšnih virov onesnaževanja ali takšne rabe zemljišč, ki bi z ukrepi onemogočala dosego ustrezne kakovosti vode.

Kot kopalne vode pa ne morejo bili določeni odseki:

- na ožjih vodovarstvenih območjih po predpisih, ki urejajo določitev vodovarstvenih območij ter na erozijskih ali plazljivih območjih po predpisih o vodah;
- na varovanem ali zavarovanem območju po predpisih o ohranjanju narave, če kopanje ogroža status območja;
- na katerih naravne hidromorfološke značilnosti predstavljajo tveganje za varnost ali življenje kopalcev.

Kopalne vode so določene na Goriškem, Gorenjskem, Dolenjskem, v Beli krajini in ob morju ter so označene. Naravna kopališča imajo vidne oznake meja, na dostopnih poteh v kopalna območja pa so postavljene informacijske table.

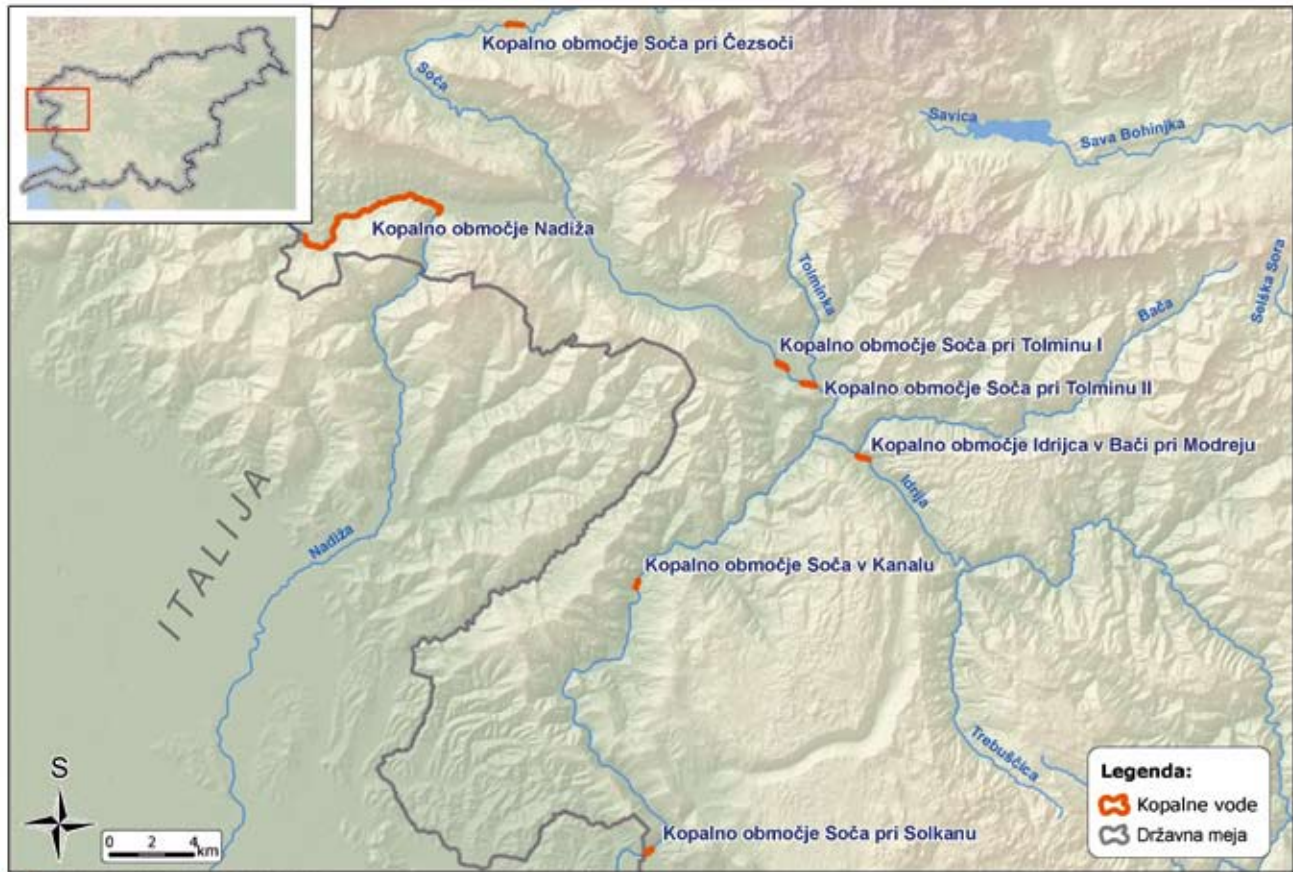
Kopalne vode na Goriškem

Soča je ena najlepših alpskih rek. Od svojega izvira v Trenti se naglo spušča proti morju. Slovi po svoji čistosti in modrozeleni barvi. Zgornji tok Soče je priljubljen zlasti med ljubitelji veslanja na divjih vodah, ki se po reki spuščajo z velikimi gumenjaki – rafti, še več pa je kajakašev, teh pogumnih jezdecev brzic. Pri Kobaridu se reka izvije iz sotesk, njena bela prodišča in umirjeni tok pa ponujajo ohladitev tudi kopalcem. Odseki, namenjeni kopanju, so na Soči določeni v Čezsoči, Tolminu, Kanalu in Solkanu.

Hudourniška Nadiža ustvarja številna prodišča, tolmine in korita. Poleti privablja mnoge kopalce, predvsem na odseku od naselja Logje pa vse do Robiča. Ena najčistejših in najtoplejših alpskih rek po ustnem izročilu celo celi rane in ima zdravilni učinek.

Tudi reka Idrijca je za kopalce zanimiva, saj je zaradi bližine ceste laže dostopna. Kot kopalna voda je določen odsek v Bači pri Modreju.

Kopalno območje Soča pri Čezsoči

Blizu vasi Čezsoča, le streljaj od Bovca, so dostopna najširša prodišča Soče s prijaznimi kotički za kopalce in vodne športnike. Tu se reka na široko razliva po obsežnih prodih in se razcepi v številne rokave z vmesnimi otoki. Tako razsežnih prodišč z rečnimi otoki ne najdemo nikjer drugje v Sloveniji, redka so celo v Alpah. Poleti so lahko idealna plaža mnogim kopanja željnim turistom. Prav vsak si tu lahko poišče skrivni kotiček, kjer ga zanesljivo ne bo zmotil nihče.

Kopalno območje se razteza na obe strani mostu glavne ceste Bovec – Čezsoča v dolžini 700 metrov. Vstop na kopalno območje je urejen ob mostu, pri parkirnem prostoru pa je postavljena informacijska tabla. Do prodišč ob mostu in dolvodno od njega je urejen dostop, zato je na tem delu največ kopalcev. Tu je določeno tudi mesto spre-

mljanja kakovosti vode. V bližnjem kajakaškem centru si je mogoče izposoditi kanu. V Čezsoči vsako poletje organizirajo etnološko zabavno prireditev »Kmečke igre« s prikazom starodavnih kmečkih opravil.

Kopalni območji Soča pri Tolminu I in II

Tolmin leži na terasi nad sotočjem Soče in Tolminke. Ravno prav je odmaknjen od strmih gorskih dolin, tako da zima ni prehuda, ter od morja in goriške ravnin, tako da tudi poletje ni prevroče. Reka ponuja možnost osvežitve na dveh območjih.

Kopalno območje Tolmin I se razteza dolvodno od mostu čez Sočo na lokalni cesti Tolmin – Bovec v dolžini okoli 600 metrov. Dostop do reke je mogoč na obeh bregovih. Na tem delu je bogata s prodom, njen tok pa je poleti počasen.

Tudi kopalno območje Tolmin II je podobne dolžine in sega gorvodno od sotočja s Tolminke. Dostopno je predvsem z levega brega, kjer je opuščen hotel, ob katerem je parkirišče in informacijska tabla. V sotočju sta reki odložili prodni nanos. Tu je določeno mesto spremljanja kakovosti kopalne vode. Mednarodni festival Metalcamp, ki ga

vsako leto organizirajo v juliju, je iz leta v leto bolj priljubljen in privabi tudi več 10000 obiskovalcev na dan. Soča mnogim med njimi po dolgih, neprespanih nočeh ponuja prav prijetno osvežitev. To velja tudi za lokalne obiskovalce v kopalni sezoni, le da niso tako številni kakor v času festivala.

Kopalno območje Soča v Kanalu

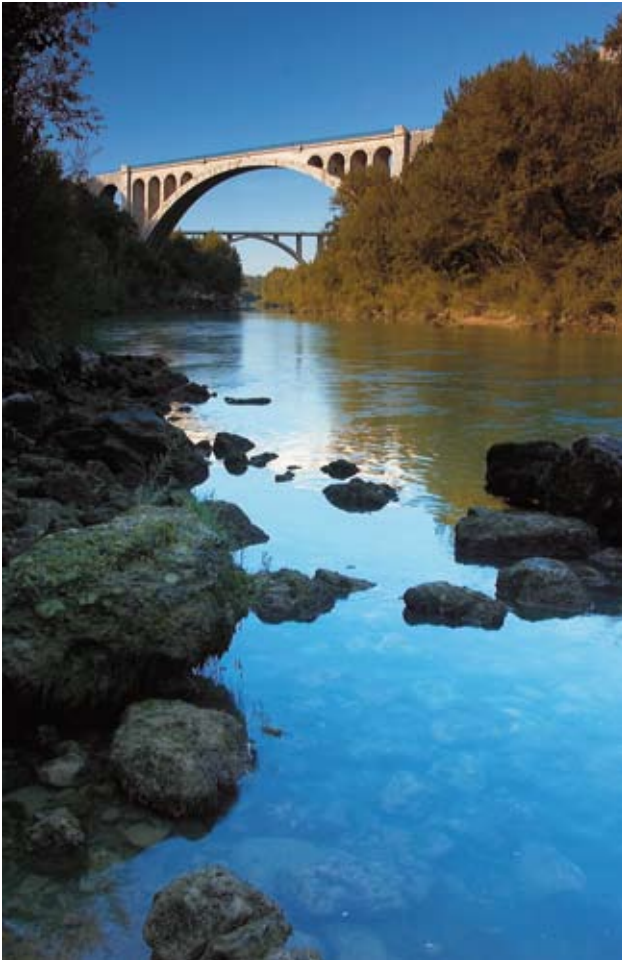
Kopalno območje Soča v Kanalu leži gorvodno od znanega Kanalskega mostu v dolžini 400 metrov in vključuje tudi predel pod avtokampom Korada na desni strani. Tok reke je tu umirjen. Dostop do vode z višje ležečega avtokampa je urejen na spodnjem delu območja, kjer kopalce vabijo prodišča. Ob peščeni plaži je postavljena informacijska tabla in tu je tudi merilno mesto spremljanja kakovosti kopalnih voda. Zgornji desni del območja je teže dostopen, reka tam izpodkopava breg. Dostop do vode je mogoč tudi po levem rečnem bregu, med hišami. Ob poti je postavljena informacijska tabla.

V načrtu je prenova kampa Korada in ureditev parkirišča. Kamp je odlično izhodišče za obisk številnih naravnih in kulturnih znamenitosti, v kraju pa potekajo tudi mnoge tradicionalne prireditve.

Kopalno območje Soča pri Solkanu

Kopalno območje Solkan, dolvodno od znanega Solkanskega mostu ob starem jezcu, je dolgo 350 metrov. V tem delu je Soča močno deroča in vrtinčasta, zato je lahko zelo nevarna za tiste, ki niso večji plavajca po divji vodi. Zaradi močnega rečnega

toka so tu lahko uredili slalomske kajakaške proge na divjih vodah. Levi breg je slabo dostopen, desni, kjer je državni center za kajakaški šport, pa je urejen in lahko ga izkoristimo tudi za sončenje. Tu je določeno merilno mesto za spremljanje kakovosti kopalnih voda. Ob cesti na vstopu v območje centra je postavljena informacijska tabla. Center ima izjemne možnosti za razvoj in organizacijo kajakaških tekem na mednarodni ravni. V okolici so številne izletniške točke, na primer kolesarska pot ob soški železnici ali v bližnjo Italijo.

Kopalno območje Nadiža

Že od nekdaj se je življenje ljudi v Breginjskem kotu vrtelo okoli Nadiže, reke, ki izvira pod Kobariškim Stolom, ves čas teče blizu meje in že po 15 kilometrih zapusti Slovenijo. V tem kratkem, a prelepem zgornjem toku je bila za prebivalce teh obmejnih krajev nekoč zelo pomembna, saj je s svojimi pritoki dajala kruh številnim mlinarjem in žagarjem. V preteklosti in tudi danes pa ponuja domačinom in turistom zabavo in zadovoljstvo v poletnih mesecih. Ena najčistejših in najtoplejših alpskih rek po ustnem izročilu celo celi rane in ima zdravilni učinek.

Nadiža je poleti zelo obljudena, saj se v najbolj vročih poletnih dneh ogreje do 21 stopinj Celzija. Je reka, ki ohranja naravno čistost, zato posebno ob koncu tedna ob njej težko najdemo kotiček, kjer ni kopalcev. Ti so številni predvsem na odseku od

zaselka Logje pa vse do Robiča, kjer je določeno tudi kopalno območje. Na tem delu reka v zgornjem toku ustvarja prečudovite tolmune, korita in naravne bazene. Od Napoleonovega mostu pa se začne dolina širiti in reka ustvarja številna široka prodišča. V vasi Podbela je tik ob reki kamp Nadiža. Na tem delu so kopalci najštevilnejši in tu je določeno tudi mesto spremljanja kakovosti kopalne vode. Pri vasi Kred se Nadiža še enkrat prebije skozi ozka Korita, nato pa nadaljuje pot preko obširnih prodišč v Robič, kjer se kopalna voda zaradi številnosti kopalcev ponovno nadzoruje.

Domačini se zavedajo ranljivosti reke. Zaradi številnih obiskovalcev so uvedli poseben red dostopa, tako da se vozila lahko parkirajo le na treh urejenih parkirnih prostorih – v zgornjem toku pod vasjo Logje, pod Bregom, pri vasi Podbela blizu mostu na Beli in v spodnjem toku za vasjo Robič – za Derom. Ob parkiriščih v Logjeh in Robiču na vstop v kopalno območje opozarjata tudi informacijski tabli. Vsa druga mesta ob Nadiži so dostopna le s kolesom ali peš. Turisti so v teh krajih vedno dobrodošli, posebno pa tisti, ki znajo ceniti lepote narave.

Kopalno območje Idrijca v Bači pri Modreju

Tudi Idrijca je poleti zanimiva za kopalce, saj je zaradi bližine ceste lahko dostopna. Kopalno območje je določeno v dolžini 600 metrov in vključuje edinstveno lokacijo ob reki, pod znamenitim kamnitim mostom na bohinjski progi pri sotočju z Bačo. Prav na delu pod mostom je urejen dostop in parkirišče, na kopalno območje pa opozarja informacijska tabla. Bogat prodati nanos privablja številne kopalce, zato se spremlja tudi kakovost kopalne vode. Tu je postavljena sezonska okrepčevalnica, kjer ob koncu tedna organizirajo različne prireditve.

Kopalne vode na Gorenjskem

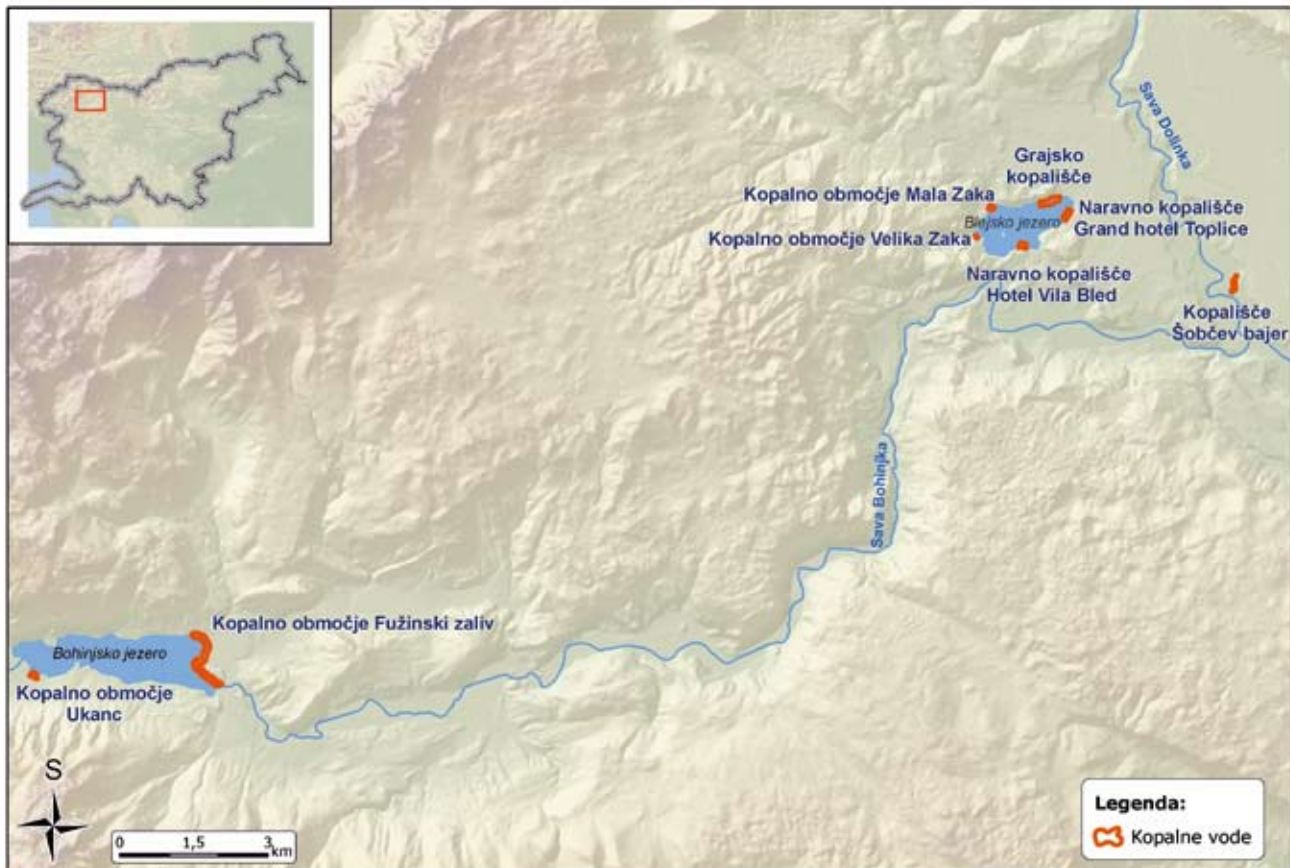
Bohinjsko jezero je naše največje naravno stalno jezero v Sloveniji. Leži v ledeniško izoblikovani jezerski skledi in premore okoli 100 milijonov kubičnih metrov vode, po stari bohinjski šali pa le za en škaf, če je ta zadosti velik. Glavni dotok je Savica, ki izvira v slapu pod steno Komarče.

Blejsko jezero je nastalo ob umiku bohinjskega ledenika. Slikovitost jezera poudarja otok v zahodnem delu.

Voda v obeh jezerih se poleti ogreje in je vabljava za kopalce.

Na Bohinjskem jezeru sta določeni kopalni območji Fužinski zaliv in Ukanc, kopalcev pa ne manjka niti na preostalih delih jezera. Obe območji ležita v Triglavskem narodnem parku, zato je poseganje v naravo omejeno, pravila pa so podrobneje opisana v poglavju o bontonu.

Na Blejskem jezeru sta določeni dve kopalni območji (Mala in Velika Zaka) in tri naravna kopališča (Grajsko kopališče, Hotel Vila Bled, Grand Hotel Toplice). Na Gorenjskem je določena kopalna voda tudi na Šobčevem bajerju.

Kopalno območje Fužinski zaliv

Kopalno območje Fužinski zaliv je del Bohinjskega jezera od mostu pri cerkvi sv. Janeza v Ribčevem Lazu in vključuje celoten zaliv. Obala je prodnata oziroma ozelene-la, na naravnem rtu tudi plitka in primer-na predvsem za otroke. Obrežna drevesa ponujajo dovolj sence. Kakovost kopalne vode se nadzoruje ob Gostišču Kramar v Fužinskem zalivu, saj so na tem delu kopalci tudi najštevilnejši. Otrokom ponuja zabavo tudi napihljiva blazina. Zaradi mno-žice obiskovalcev jezera je poletni določena tudi posebna ureditev dostopa. Parkiranje je dovoljeno le na označenih površinah. Eno od parkirišč je ob vstopu v Fužinski zaliv, kjer je postavljena informacijska tabla. Ta je tudi ob zaključku kopalnega območja na koncu zaliva. Do jezera pa lahko pridemo tudi s turističnim vlakcem, ki v poletni se-zoni povezuje Savico in Bohinjsko Bistrico.

Kopalno območje Ukanc

Kopalno območje Ukanc obsega zaliv Avtokampa Zlatorog v naselju Ukanc ob Bohinjskem jezeru. Prodnata obala in obilica zelenih površin privabita številne kopalce – obiskovalce kampa in druge goste. Kakovost vode se nadzoruje v zalivu, deloma poraščenem s travo. Kamp je lepo urejen in premore vse, kar je potrebno za prijetno bivanje v sožitju z naravo, je pa tudi odlič-no izhodišče za planinarjenje, čolnarjenje, ribolov, kajakaštvo, kopanje in druge de-javnosti. Ob kampu obrača turistična ladja, ki povezuje Ribčev Laz z Ukancem.

Kopalni območji Velika in Mala Zaka

Začetek zdravstvenega turizma na Bledu sega že dobro stoletje in pol nazaj. Švicar Arnold Rikli (1823 – 1906), ki je del svojega življenja preživel na Bledu, je bil eden prvih, ki se je zavedal pomena vode, zraka in svetlobe za človekovo zdravje. V Blejskem jezeru najdemo zdravilne vrelece, ki blagodejno vplivajo na človeško telo. Ti vreleci so zajeti v treh plavalnih bazenih hotelov Toplice, Park in Golf.

Kopalno območje Mala Zaka (regatni center) vključuje zaliv na severozahodnem delu jezera. Obalo odlikujejo prostrane zelene površine in naravna senca, kopalcem, predvsem mladim, pa so na voljo še trije plavajoči pomoli. Kakovost vode se nadzoruje na drugem pomolu sredi kopalnega območja. Za hrano in pijačo je poskrbljeno v bližnji restavraciji. Čudovita narava v Veliki Zaki, nedaleč od središča Bleda, ponu-

ja gostu obilo počitka, športne sprostitve, sprehodov in zabave. Obrežna plitvina in travnata obala privabita številne kopalce, željne sončenja, plavanja, potapljanja in jadriranja. Kakovost kopalne vode se spremlja na sredini zaliva.

Ker so v Veliki in Mali Zaki predvidena pristanišča za pletne ter športne veslaške čolne, je ob kopanju potrebno dosledno upoštevati oznake in opozorila upravljavcev pristanišč.

Naravno kopališče Grand Hotel Toplice

Lastno letno jezersko kopališče ima tudi Grand Hotel Toplice, ki je prenovljen v tradicionalnem slogu, privablja pa s harmonijo izbrane opreme in razkošja. Kopališče meri 560 kvadratnih metrov (skupna površina kopalnih voda je 200 kvadratnih metrov), sprejme pa 70 obiskovalcev. Namenjeno je hotelskim gostom (brezplačno), pa tudi zunanjim obiskovalcem (za plačilo). Vstopnina za zunanje goste vključuje uporabo jezerskega kopališča in notranjega termalnega bazena. Ob določenih dnevih v tednu ponujajo gostom brezplačno osvežitev z izbranim sadjem, na voljo pa je še gostinska ponudba iz sezonskega bara. Za varnost na kopališču skrbi reševalec iz vode. V bližini je hotelska čolnarna, ki omogoča najem

čolnov. V hotelskem termalnem kopališču je vrelec zdravilne vode, ki ugodno vpliva na notranje organe in živčevje. Gostje lahko uživajo v finski, turški in infrardeči savni ter v solariju.

Bled in okolica ponujata številne športno-rekreativne dejavnosti, kakršne so pohodništvo, kolesarjenje, plezanje, jahanje, raftanje in drugi adrenalinski vodni športi. Blejsko igrišče golfa velja za enega najlepših v tem delu Evrope.

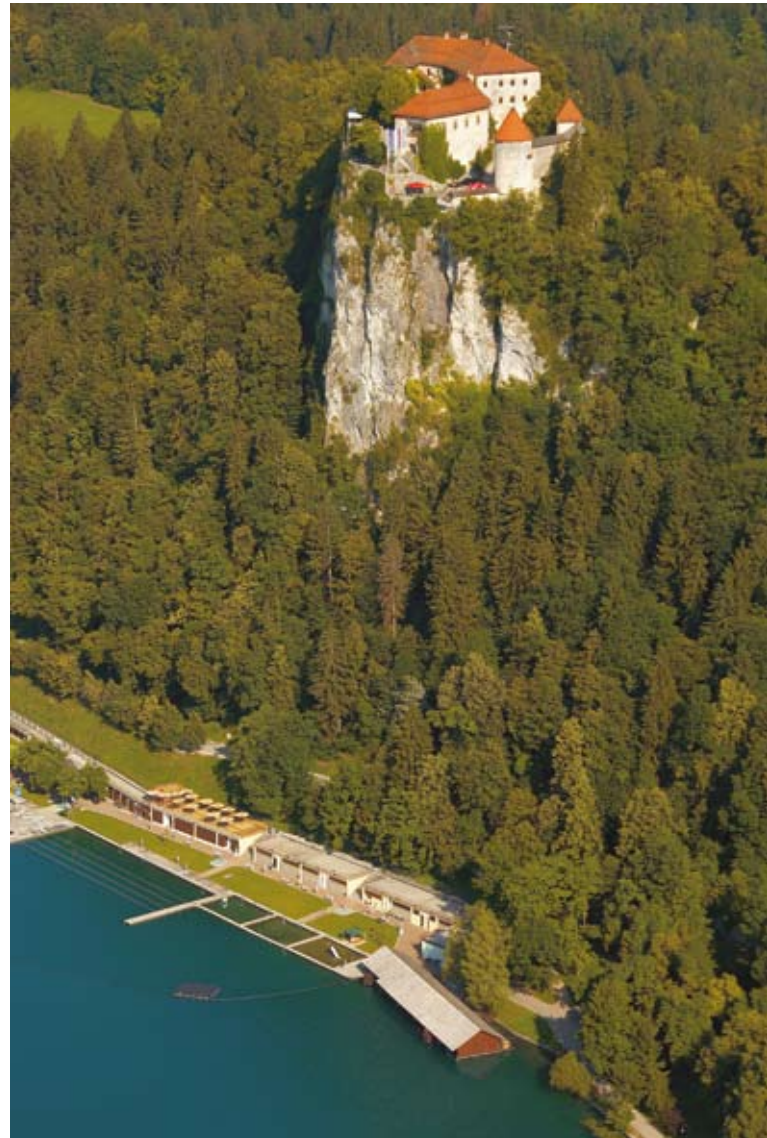

Grajsko kopališče

Kopališče ob Blejskem jezeru je na izredno lepem kraju pod visoko grajsko pečino na severni obali jezera. Zajema 6000 kvadratnih metrov lepo urejenih površin in lahko sprejme več kakor 1000 obiskovalcev. Sestavljajo ga štirje manjši bazeni, namenjeni najmlajšim, ter trije plavajoči pomoli in skakalna deska. Na voljo je dovolj sence, bodisi pod košatimi kostanji bodisi pod senčniki. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, za varnost pa skrbijo reševalci iz vode. Poskrbljeno je tudi za zabavo in kakovostno gostinsko ponudbo, mogoča je izposoja knjig. Kopališče ima dva tobogana, peskovnik za otroke in namizni tenis. Pred vhodom je urejena čolnarna, kjer lahko najamemo čoln.

Kopališče je že več let nosilec okoljskega znaka Modra zastava, kar pomeni, da izpolnjuje stroge standarde, ki so plod ekološkega prizadevanja v Občini Bled. Modra zastava visi na kopališču tudi leta 2009.

Naravno kopališče Hotel Vila Bled

Vila Bled leži v osrčju veličastnega parka, v mirnem predelu Bleda. Nekoč je bila predsedniška rezidenca, danes pa je preurejena v hotel, ki slovi po gostoljubju, izbranem

udobju in vrhunski kuhinji. Za dobro počutje gostov je na voljo notranji masažni bazen, v poletnih mesecih pa tudi zasebno jezersko kopališče s plavajočim pomolom – ploščadjo za sončenje s kabinami in ležalniki.

Kopališče Šobčev bajer

Kopališče Šobčev bajer obsega območje umetnega jezercja, ki je nastalo ob zajezitvi pritokov izpod višje rečne terase, na kateri leži južni del Lesc. Napajajo ga številni izviri. Ribnik obsega 2,6 hektara vodne površine, njegova največja globina je 3 metre, obale pa je približno 600 metrov. Prav obala ponuja kopalcem uživanje v zelenju in naravni senci. Na severovzhodni strani je otoček, poraščen z drevjem, ki je z obalo povezan z dvema hrastovima mostičkoma. Kakovost vode se spremlja ob malem bazenu, namenjenem otrokom. Sem so se naselile tudi ptice, predvsem race, ki s svojim bivanjem prav tako vplivajo na kakovost vode.

Ob bajarju je avtokamp Šobec, največji med slovenskimi kampi – obsega kar 15 hektarov. Za prijetno počutje je na voljo okre-

čevalnica, igrišča za odbojko na mivki, minigolf, košarko, mali nogomet, badminton, namizni tenis, manjša plezalna stena, svoje znanje pa lahko obiskovalci preizkusijo tudi na šestih teniških igriščih na pesku in enem na umetni travi. Kamp je odlično izhodišče za sprehode in kolesarjenje. Bližnja Sava je primerna za ribolov ali spust z gumenjaki. Neposredna bližina Triglavskega narodnega parka je izziv za vse ljubitelje gora, pohodništva in alpinizma. Mogoče se je preizkusiti v adrenalinskih športih, kakršni so skok s padalom, soteskanje in jamarstvo, ali obiskati adrenalinski park. Za bolj umirjene so v bližnji in daljni okolici vredni ogleda številni naravni in kulturni spomeniki, muzeji in prireditve.

Kopališče je že več let nosilec okoljskega znaka Modra zastava. Ta visi na kopališču tudi leta 2009.

Kopalne vode na Dolenjskem in v Beli krajini

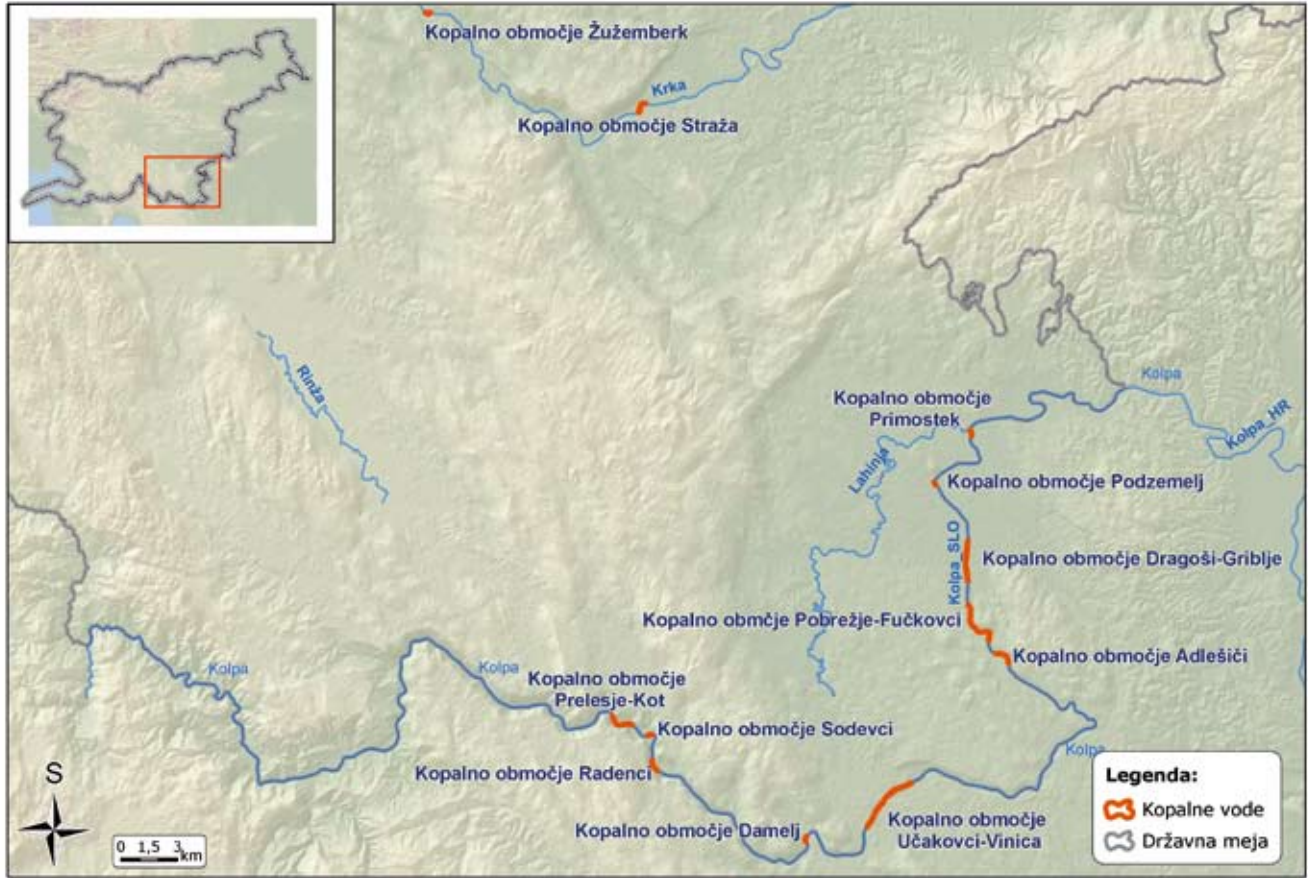

Reki Krka in Kolpa s svojimi mirnimi predeli in brzicami ponujata možnosti za raznovrstna doživetja v neokrnjeni naravi, daleč stran od mestnega vrveža.

Krka je osrednji vodotok Suhe krajine. V svojem zgornjem toku je tipična kraška reka s širokim zaledjem podzemnih pritokov in edina slovenska reka, v kateri se izloča lehnjak. Prav te pregrade in jezovi so vabljeni za kopalce, ki so številnejši na dveh kopalnih območjih – Straža in Žužemberk.

Kopalce pa vabi tudi mogočni tok Kolpe, ponekod zarezan v strma, skalna pobočja gozdnate kraške pokrajine in zaprt v ozke doline, ponekod pa razširjen, umirjeno tekoč po odprtih dolinah. Na reki je določenih kar deset kopalnih območij (Prelesje – Kot, Sodevci, Radenci, Damelj, Učakovci – Vinica, Adlešiči, Pobrežje – Fučkovci, Dragoši–Griblje, Podzemelj in Primostek).

Od leta 2004 do leta 2008 se je kakovost vode spremljala tudi na Cerkniškem jezeru. Zaradi svoje kraške narave je v sušnem obdobju dostikrat presahnilo in kopanje ni bilo mogoče. V letu 2009 ni na seznamu kopalnih voda, ker ne izpolnjuje meril določitve, hkrati pa bi bilo kopanje v Cerkniškem jezeru v nasprotju z varstvenimi cilji, saj je območje določeno kot naravna vrednota državnega pomena.

Kopalno območje Žužemberk

Kopalno območje Žužemberk obsega kopalnišče na tako imenovani Loki, pod žužemberškim gradom. Razprostira se dolvodno od mostu čez Krko v dolžini 330 metrov. Vhod na območje označuje informacijska tabla, postavljena ob dostopni poti pri mostu, občina Žužemberk pa vestno skrbi tudi za obveščanje kopalcev o kakovosti vode. Ta se spremlja na sredi kopalnega območja. Zelena obala je predvsem namenjena sončenju in športnim dejavnostim. Za kopalce je poskrbljeno tudi s pomičnimi sanitarijami. V bližini je turistična kmetija. Prvi konec tedna v juliju vsako leto poteka turnir v odbojki na mivki, v večernih urah pa je to pravi praznik športa in zabave.

V poletnih mesecih je Loka primerno izhodišče za različne pohode, kolesarjenje, ježo in čolnarjenje, Žužemberk pa je vključen tudi v mrežo tematskih poti.

Kopalno območje Straža

Na reki Krki je dolvodno od Žužemberka kopalno območje Straža, ki se razprostira na razdalji 630 metrov od mostu s cesto Straža – Črnomelj. Največ kopalcev se zadržuje na zgornjem delu območja, ob jezu pri mostu, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Dostop je urejen in označen z informacijsko tablo.

Kopalno območje Prelesje – Kot

Kolpa, najdaljša slovenska »riviera« – 292 kilometrov, velja za eno najtoplejših, najčistejših in najbolj neokrnjenih rek v Sloveniji. Po njenem toku poteka kar 113 kilometrov državne meje z Republiko Hrvaško. Zaradi svoje slikovitosti in umirjenega toka je Kolpa pri kopalcih zelo priljubljena. Del reke, od Prelesja do Dragoš, je zavarovano območje v sklopu Krajinskega parka Kolpa, v katerem je kar sedem kopalnih območij.

Glavna znamenitost parka je prav gotovo Kolpa s svojo dolino, katere podoba se na tem območju večkrat spremeni. Na začetku, med Učakovci in Vinico, se odpre proti osrednjemu belokranjskemu ravniku in se pri Podklancu spet zoži. Tod teče reka po bolj ali manj ozki dolini pod Ziljami in Preloko vse do Žuničev, ki se do Miličev zoži še izraziteje in tvori kanjon z visokimi, previsnimi skalnimi stenami izmenično na obeh bregovih. Nato naredi Kolpa svoj največji zasuk, saj teče naprej proti severu

in severozahodu. Pri Fučkovcih se začenja nižinski tok po ravninskem svetu, kjer se dolina najbolj razširi. Reko pregrajuje več kakor 50 kamnitih jezov, ki so nastali zaradi mlinov, žag in kovačij. Nekateri še danes opravljajo to svojo nalogo, večinoma pa so poleti privlačni za kopalce. Ti se kljub bližini hrvaške meje lahko v kopalkah prosto gibajo, zavedati pa se morajo, da so v Krajinskem parku Kolpa, zato se pričakuje spoštljiv odnos do narave.

Kopalno območje Prelesje – Kot se razteza v dolžini 1,3 kilometra od Prelesja do zaselka Kot. Zaradi poraslosti bregov na pretežnem delu tega odseka so kopalci najštevilnejši v Prelesju ob jezu, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Tu je postavljena tudi informacijska tabla. Kraj je idealno izhodišče za vse, ki radi sami načrtujejo svoje počitnice ter se sproti odločajo za krajše izlete in ogled turističnih znamenitosti. V Kotu se mimoidoči lahko tudi okrepčajo.

Kopalni območji Sodevci in Radenci

Kopalno območje Sodevci leži v istoimenskem naselju. Dolgo je 230 metrov in namenjeno predvsem lokalnim kopalcem. Na tem območju stoji jez, reka pa je polna brzic. Bregovi reke so porasli, v zgornjem delu pa je za kopalce urejen dostop do vode. Tu se spremlja tudi kakovost vode.

V kopalnem območju Radenci leži jez, ki poleti ponuja številne užitke, zato je največ kopalcev prav ob njem. Kakovost kopalne vode se spremlja ob radenskem mlinu. Bregovi reke so zarasli. Urejen dostop je na poti do mlina, kjer stoji tudi informacijska tabla. Na obrežju je manjše šotorišče in mogoče si je izposoditi kanuje.

Kopalno območje Damelj

Damelj je obmejna gručasta vas v skrajnem jugozahodnem delu Bele krajine. Šteje le malo prebivalcev, a je kljub majhnosti poleti zelo obiskana. Razlog je čistost vode in jez, ki privabljata številne kopalce od blizu in daleč. Kopalno območje v dolžini 300 metrov obsega jez z najbližjo okolico, spremlja pa se tudi kakovost vode. Na široki terasi pod vasjo je urejeno manjše šotorišče in okrepčevalnica, ob Kolpi pa sta lepo ohranjena lesena žaga in mlin. Od Radenc do Damlja poteka ob reki pešpot ob slikovitem kanjonu, imenovana tudi najjužnejša slovenska pot.

Kopalno območje Učakovci – Vinica

Kopalno območje Učakovci – Vinica se razprostira na skrajnem jugu Slovenije, in sicer od starega Papovega mлина v Učakovcih in vse do kampa v Vinici, pod Viniškim gradom. Torej je zelo obsežno, dolgo kar 3,5 kilometra. Kopalcev je največ v kampu v Vinici, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Zanje so enako vabljive še poplavne terase v Učakovcih. Na obeh mestih stojita informacijski tabli.

Kamp v Vinici se ponaša z naslovom najstarejšega kampa ob tej reki, saj obstaja že od leta 1963. Domači vedo povedati, da je bil včasih to najbolje obiskani kamp ob Kolpi, kamor so prihajali uživati prelepo naravo Slovenci, pa tudi tujci iz najrazličnejših držav, največ iz Nizozemske. Ker je kamp del Krajinskega parka Kolpa, je poseganje v okolje omejeno. Ljubitelji narave se lahko naužijejo lepot ob neokrnjeni reki, za dobro počutje pa poskrbijo tudi prebivalci

tega območja, ki s svojim odprtim značajem in prijaznostjo toplo sprejmejo vse obiskovalce. V tem delu ima reka umirjen tok ter je primerna za kopanje, čolnarjenje in ribarjenje, saj v tej res čisti vodi najdemo podusti, mrene, krape, some, klene itd. V kampu je veliko sence, tako da je v vročih poletnih dneh prav prijetno, ob bregu, na urejenem kopalšču, pa je mogoče izbirati med senčnim in sončnim prostorom. Poleg vseh dejavnosti, ki jih ponuja narava, je organizirana izposoja kanujev. V kampu je še otroško igrišče, v bližini pa ne manjka izletniških točk.

Kopalno območje Adlešiči

Kopalno območje Adlešiči je ob vznožju strmega griča Vumol, ki se dviga od obkolpskih travnikov proti Adlešičem in Gorenjcem. Dolgo je 900 metrov ter vključuje okolico jezua in šotorišče Jankovič. Na vstop v kopalno območje opozarja informacijska tabla. Ob jezua vabi kopalce prodni nanos, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Dostopi v vodo so urejeni.

Šotorišče Jankovič je priljubljen taborni prostor že več desetletij. Star, leseni pod – objekt, v katerem je belokranjski kmet več kakor 100 let shranjeval poljsko orodje in krmo za živino – je družina Jankovič preselila v zeleno sotesko Kolpe in v njem uredila gostinski objekt. Ta se s svojo pojavnostjo zliva z naravnim okoljem Krajinskega parka Kolpa. Preprosto, domače in nevsiljivo vabi

pod svojo streho na okrepčilo z domačimi dobrotami. Že v maju je ob reki mogoče pripraviti piknik na prostem, zabava pa se lahko nadaljuje pozno v noč na pokriti terasi. V juliju in avgustu je kopalna sezona na vrhuncu, taboriti je mogoče tudi v naravnem okolju. Topla reka poleti vabi k plavanju, igram na vodi, čolnarjenju, vožnji s pedalinom, ribolovu, sprehodom in kolesarjenju ob bregu.

Kopalno območje Pobrežje – Fučkovci

Kopalno območje Pobrežje – Fučkovci je dolgo 2,7 kilometra. Vključuje tri jezove, najbolj priljubljeni del pa je jez z okolico v Pobrežju, kjer se spremlja tudi kakovost vode. Na levem rečnem bregu je Kuzmin mlin z žago, ki sodi med najstarejše mline na Kolpi. To območje je bogato s prodnim nanosom, hkrati pa mogočna drevesa ponujajo veliko sence. Tok reke je umirjen, zato privablja številne kopalce. Zelo mikavno je čolnarjenje s kanuji, ki jih lahko najamete pri bližnjem podjetju Kolpa's. Tu je tudi prostor za piknike in zabave, mimo pa vodijo sprehajalne in kolesarske poti po Krajinskem parku Kolpa.

Kopalno območje Dragoši – Griblje

Tudi na kopalnem območju od Dragoš do Gribelj, ki je dolgo približno 2 kilometra, obiskovalci lahko uživajo v neokrnjeni naravi. Kakovost vode se spremlja v kampu na robu vasi Griblje, kjer je gorvodno od jezua urejen dostop do vode. Ob urejenem parkirišču stoji tudi informacijska tabla. V kampu je dovolj prostora za prikolice in šotore, taborniki pa lahko uporabljajo tudi poseben, z elektriko opremljen prostor s sanitarijami, prhami in kuhinjo. Majhen bar ponuja hrano in pijačo. Prosti čas lahko v kampu dejavno preživimo ob kegljanju, igranju odbojke na mivki in nogometa na travi, na voljo pa je tudi igrišče za mali nogomet, rokomet in badminton ter izposoja kanujev in nakup kart za ribolov.

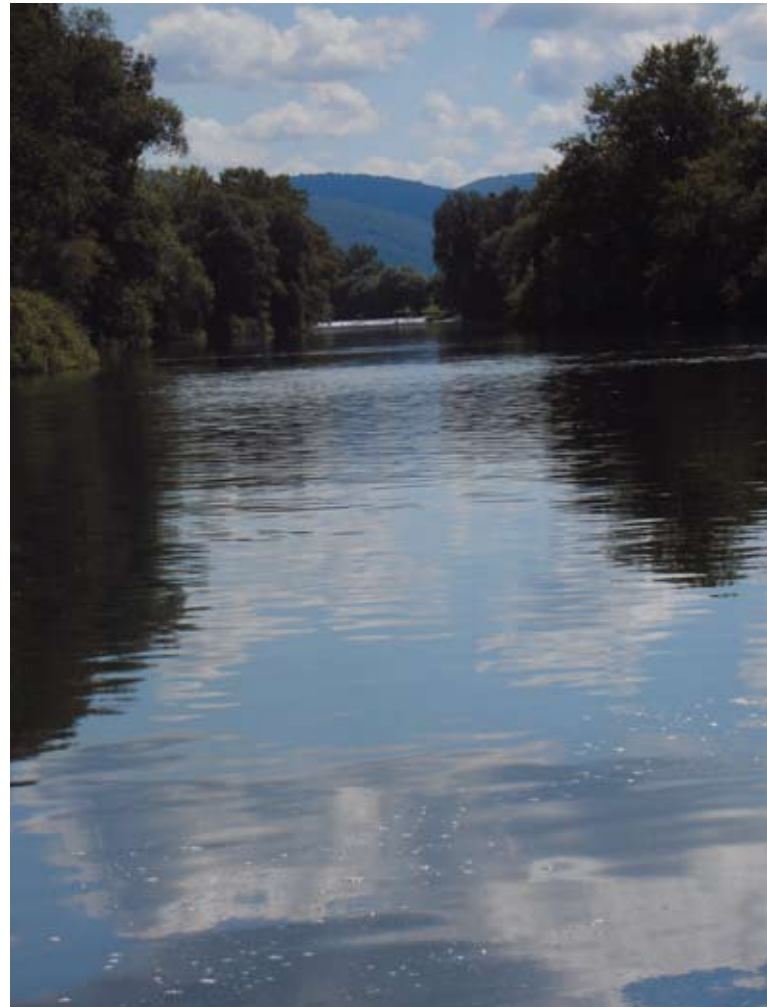
Kopalno območje Podzemelj

Kopalno območje Podzemelj je ob kampu, ki ima 70 mest za kampiranje. V kampu so prostrane ravne travnate površine in neposredno ob Kolpi je tudi veliko naravne sence. Voda je na nekaterih mestih dovolj globoka za skakanje, čemur so namenjeni nekateri objekti ob in v njej. Njena kakovost se spremlja na mestu, kjer je urejen dostop do vode. Za goste je urejen parkirni prostor. V kampu je prijeten gostinski objekt, urejeno otroško igrišče ter igrišča za odbojko na mivki, minigolf, namizni tenis in badminton. Obiskovalci lahko čolnarijo (izposoja kanujev), ribarijo in kolesarijo ali se odpravijo na katero od izletniških točk v bližnjo in daljno okolico ter spoznajo naravne in kulturne znamenitosti Bele krajine. Prijetni in zanimivi so tudi obiski kmečkih zidanic.

Kopalno območje Primostek

Kopalno območje Primostek je na prostoru rekreacijskega centra Primostek, neposredno ob Kolpi in v bližini sotočja z Lahinjno. Rečni tok je umirjen in dostop do vode urejen, zabavo v in ob njej pa omogočajo tudi v ta namen izdelani objekti. Kakovost vode se spremlja pri omenjenem dostopu. V centru je pet objektov za prenočevanje, v kamp pa lahko pridete s šotorom, prikolico ali avtodomom. Poleg kopanja je mogoče igrati odbojko na mivki, košarko, namizni tenis, balinanje in badminton ter uporabljati trampolin, po reki pa lahko čolnarite.

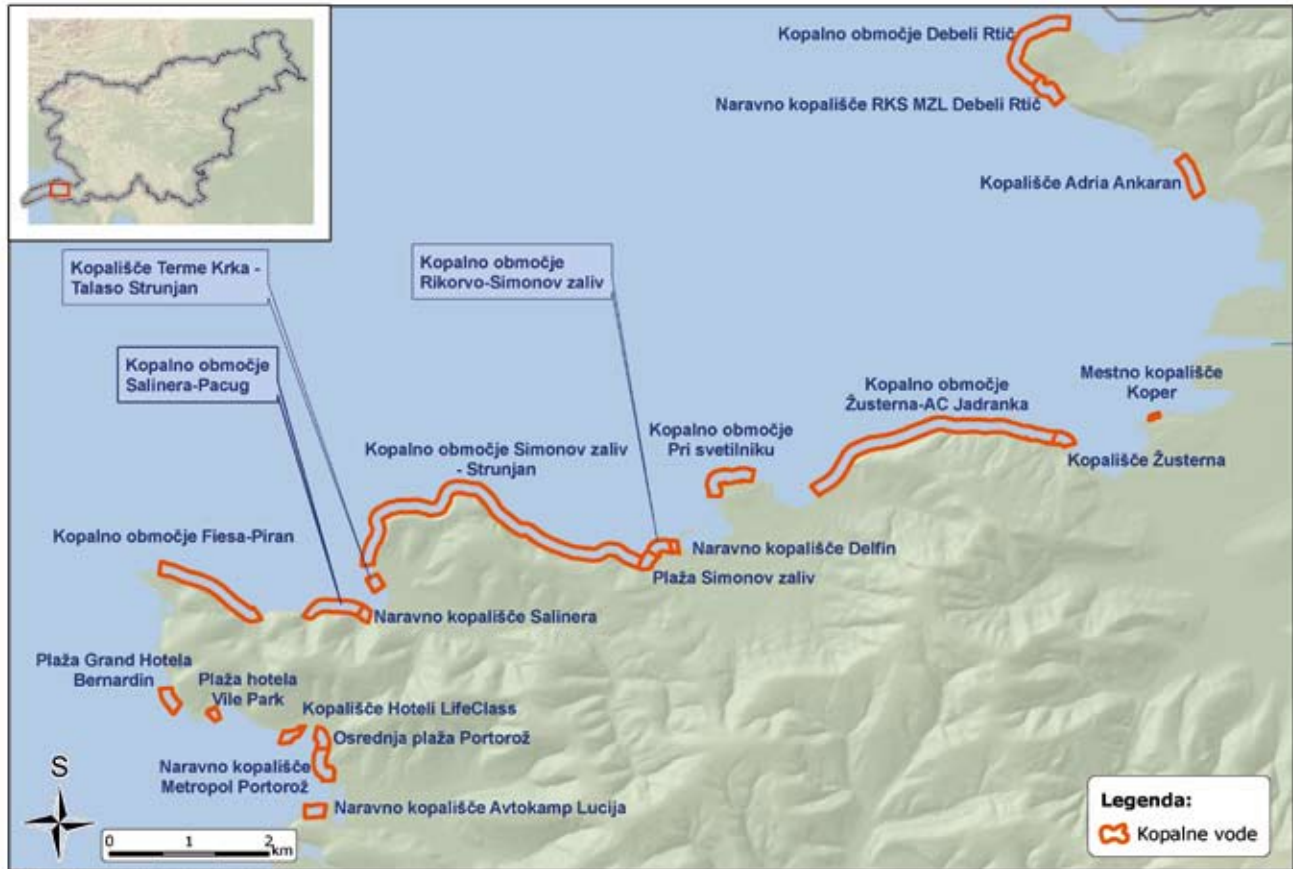
Kopalne vode na morju

Planet Zemlja je modri planet, saj več od dveh tretjin njenega površja oblivajo morja in oceani.

Slovenski del morja je majhen, saj se obala razteza le 46 kilometrov ob Tržaškem zalivu, ima pa mnoge posebnosti, na primer klifne stene, ki se z manjšimi prekinitvami vlečejo od Izole do Strunjana in Pirana.

Kotiček za kopanje lahko najde bolj ali manj zahteven kopalec, saj je ponudba pestra. Kopanju je namenjenih kar sedem kopalnih območij in štirinajst naravnih kopališč, ki so podrobneje opisana v nadaljevanju.

Kopalno območje Debeli rtič

Polotok Debeli rtič se zajeda v Tržaški zaliv v severozahodni smeri z značilno široko (debelo) obliko, ki ob korenu doseže 60 do 70 metrov nadmorske višine. Zahodno stran oblikujejo ob stiku z morjem prepadne stene oziroma klifi, ob vznožju pa je ozka plaža abrazijskega nastanka. Višina klifa je med 12 in 21 metri, stene pa imajo, odvisno od lege, različno geomorfološko in vegetacijsko podobo. Poraščene so s topoljubnim rastlinjem, predvsem z žuko in južno šmarno deteljo.

Del zahodnega dela rta je zavarovano območje, na kar opozarjajo tudi informacijske table. Zavarovano območje obsega 800 metrov obalnega pasu ter vključuje rob klifa, stene, abrazijsko teraso (plažo) in 200 metrov obalnega morja. Plitvina na tem delu omogoča dobro osvetljenost morskega dna, zato je to življenjski prostor številnih ogroženih morskih vrst.

Kopalno območje Debeli rtič se razprostira na polotoku v dolžini 1170 metrov in v celoti obsega tudi zavarovano območje. Zaradi strmih klifnih sten je dostop do morja otežen in mogoč le tik ob vodi ali po redkih urejenih dostopih. Prav zato kopalci lahko uživajo v miru in šumenju morja. Ker je del območja tudi naravni spomenik, je treba upoštevati varstveni red, opisan v poglavju o bontonu.

Naravno kopališče RKS MZL Debeli Rtič

Naravno kopališče leži v najlepšem delu slovenske obale, na zahodnem delu Miljskega polotoka. Mladinsko zdravilišče in letovišče Rdečega križa Slovenije Debeli Rtič je bilo ustanovljeno že leta 1956. Obdano je z bujnim sredozemskim rastlinjem in številnimi vinogradi. Zdravilišče je zaradi ugodne obmorske lege primerno za zdravljenje in rehabilitacijo otrok in mladine z različnimi kroničnimi obolenji. Prav zaradi naravnih danosti tu že desetletja uspešno zdravijo otroke z bronhialno astmo, kroničnim obolenjem dihal, alergičnimi in kožnimi boleznimi, sladkorno boleznijo ... Poleg zdraviliškega zdravljenja je letovišče namenjeno vrtcem in šolam v naravi.

Območje skrbno urejenega sredozemskega parka odlikujejo številna lepa igrišča (nogomet, košarka in odbojka na mivki), spre-

hajalne poti, otroški kotički z igrali (gugalnicami, tobogani, plezali) in sence košatih dreves s pogledom vse do Pirana.

Lahko dostopno kopališče ima dva zunanja bazena s prečiščeno morskovo vodo in lastno plažo ob morju, kjer se nadzoruje tudi kakovost vode. Dostopi v morje so urejeni. V obeh bazenih in morju so kopalci stalno pod budnim očesom reševalcev iz vode.

Kopališče se že vrsto let ponaša tudi z znakom Modra zastava. Zastava visi tudi leta 2009.

Kopališče Adria Ankaran

Kopališče Adria Ankaran je v istoimenskem kampu, ki se razprostira na južnem delu Miljskega polotoka, neposredno ob morski obali. To območje je naravno zavarovano pred neprijetnimi vremenskimi vplivi severnih vetrov ter obdano z nasadi cipres,

lovorov, oljk in sadnega drevja. Kopalcem je na voljo peščena plaža, dostopi v morje pa so urejeni tudi s plavajočega pomola. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča. Ponudbo dopolnjujeta še olimpijski in otroški bazen z morskovo vodo. Za varno kopanje na bazenih in v morju skrbi pet reševalcev iz vode, varnostniki pa za red in mir.

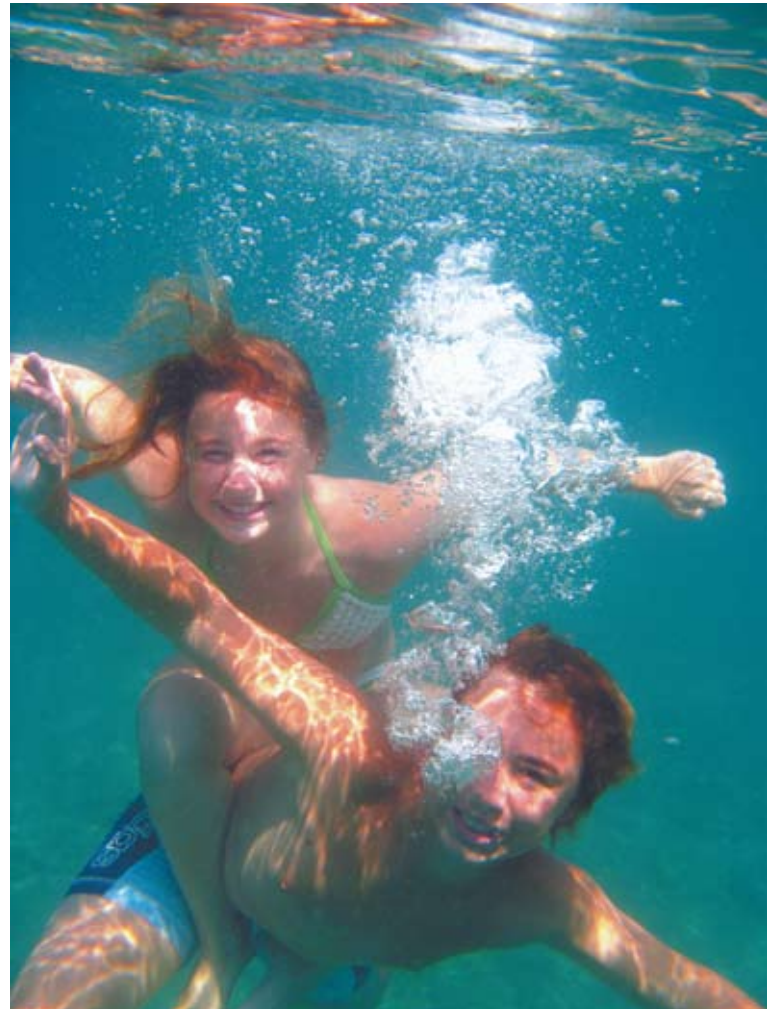
Kamp je privlačen predvsem za ljubitelje športa in rekreacije; poleg sončenja in kopanja se gostje tu lahko ukvarjajo s smučanjem na vodi, jadranjem na deski, ribarjenjem ali raziskovanjem podvodnega sveta. Na kopnem imajo na voljo mize za namizni tenis, igrišča za tenis, odbojko, košarko, roket in nogomet, pa tudi kegljišče in igrišče za minigolf. Najmlajši se lahko zabavajo na otroškem igrišču ali trampolinu.

V neposredni bližini kampa leži mokrišče, ki je edino rastišče obmorskega lanu in klasnate tavžentrože.

Mestno kopališče Koper

Mestno kopališče je v središču Kopra. Plaža se razprostira na približno 4500 kvadratnih metrih in je lepo urejena. Delno je prekrita s soškim prodom, ki je posut tudi v označenem morskem delu kopališča. Na kopališču je veliko naravne sence in poskrbljeno je za invalide. Dostop do morja je zelo primeren za otroke, saj je voda ob obali nizka. Kopališče ima dva pomola, a z njiju je prepovedano skakanje v morje, kar je vidno označeno. Poleg štirih reševalcev iz vode skrbi za red tudi varnostnik. K pestri ponudbi sodita še izvrstna slaščičarna in kavarna, žejo pa si obiskovalci lahko pogasijo v bližnjem baru. Velika pozornost na kopališču je namenjena najmlajšim, za katere so pripravljena otroška igrala in peskovnik.

Kopališče Žusterna

Kopališče Žusterna je kombinirano kopališče. Bazenski del sestavljata olimpijski bazen s sladko vodo in manjši bazen, primeren tudi za neplavalce. Pozimi je olimpijski bazen navadno pokrit z balonom, kar omogoča kopanje tudi v tem letnem času. V morju sta v označenem delu dva splava s pritrjenimi stopnicami, ki sta predvsem za mlajše pravi igralnici. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča, za varnost kopalcev pa skrbjo reševalci iz vode. Dostopi v vodo so urejeni.

Večji del kopališča ima betonsko površino, ob ograji pa se v senci borovcev najde tudi nekaj travnate. Otroci se lahko zabavajo v peskovniku in na igralih.

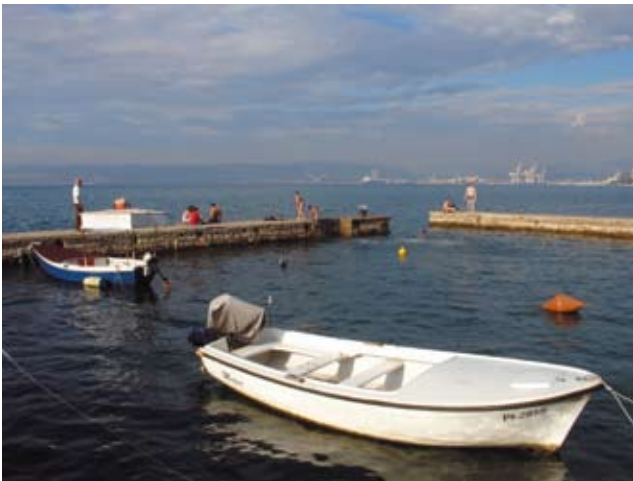
V neposredni bližini je Aquapark hotel Žusterna z več kakor 3000 kvadratnimi metri vodnih površin, zato je naravno kopališče deloma namenjeno tudi hotelskim gostom.

Kopalno območje Žusterna – AC Jadranka

Kopalno območje se razteza od naravnega kopališča Žusterna do avtokampa Jadranka in je dolgo 3160 metrov. Velja za priljubljeno plažo domačinov. Kopanje je mogoče na celotnem območju, kopalci pa so najštevilnejši na pristanu (mandraču) Molet. Tu se redno pregleduje tudi kakovost vode, podatki pa so objavljeni na informacijski tabli.

Območje je lahko dostopno, saj leži ob cesti Koper–Izola, parkirnih prostorov je malo. V prihodnje bo avtomobilski promet preusmerjen skozi predor Markovec, kar bo omogočilo boljšo ureditev tega kopalnega območja.

V delu kopalnega območja je na morskem dnu edino rastišče cvetnice pozejdonke v slovenskem morju in v celotnem Tržaškem zalivu. Ta rastlina velja za eno najbolj ogroženih v Sredozemskem morju.

Kopalno območje Pri svetilniku

Na zahodni strani mestnega jedra Izole se razteza kopalno območje Pri svetilniku, ki poleg plaže ob njem vključuje tudi plažo Doma dva topola slovenskega društva distrofikov, ki je namenjena kopalcem doma kot tudi zunanjim obiskovalcem in je posebej prilagojena za uporabnike invalidskega vozička; na prilagojeni plaži je tudi terapevtski bazen z ogrevano vodo. Na levi strani platoja oziroma poti, ki vodi k svetilniku, izstopajo palme v velikih posodah, ki obiskovalcem sicer ne nudijo sence, so pa zanimiva popestritev podaljška izolske promenade. Senco je mogoče najti na desni strani v parku, pod krošnjami mogočnih dreves. Plaža je opremljena s slačilnicami, tuši in primerno urejenimi sanitarijami, tik za restavracijo Svetilnik je urejeno otroško igrišče s trampolinom. Možna je tudi izposoja ležalnikov in senčnikov.

Naravno kopališče Delfin

Med izolsko marino in izlivom hudournika Rikorovo leži naravno kopališče Delfin. Kopališče je namenjeno gostom bližnjega hotela Delfin in zunanjim obiskovalcem. Dostopi v vodo z ravnih betonskih površin so urejeni. Kakovost vode se nadzoruje na sredini območja. Ob kopališču vodi sprehalna pot do Simonovega zaliva oziroma v Izolo.

Gostom hotela Delfin je v poletnih mesecih na voljo tudi zunanji bazen z ogrevano morskovo vodo.

Kopalno območje Rikorvo – Simonov zaliv

Kopalno območje med naravnima kopališčema Delfin in Simonov zaliv je dolgo le 230 metrov. Tja zlahka pridete peš, saj obe kopališči povezuje sprehajalna pot, dostop z avtomobili pa ni mogoč. Za varnost kopalcev na tem območju ni poskrbljeno – kopamo se na lastno odgovornost. Informacijski tabli, ki označujeta vstop na kopalno območje, stojita ob hudourniku Rikorvo in ob meji z naravnim kopališčem Simonov zaliv, kakovost vode pa se spremlja na sredini območja.

Plaža Simonov zaliv

Plaža je v turističnem naselju z dvema hoteloma (Hotel Haliaetum in Mirta z Wellness&Spa) in depandansami (Koral, Perla, Palma, Sirena in Park). Naselje obdaja sredozemski park s številnimi sprehajalnimi potmi. Pot ob morju vodi do središča Izole in njenega pristanišča. Ob celotni pešpoti so postavljene klopi, njena nočna osvetlitev pa ji daje še poseben čar.

Kopališče je zaradi lege in oblike idealno za družine z otroki, predvsem zaradi naravnega peščenega zaliva. S pomola so urejeni dostopi v vodo. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča. Velik del kopališča je poraščen z borovci in akacijami, ki dajejo prijetno senco. Kopalci se lahko rekreirajo na teniških igriščih, igrajo odbojko na mivki ali minigolf.

Za varnost kopalcev skrbijo trije reševalci iz vode, za čistost kopališča pa številni

priložnostni delavci. V objektu na vhodu je recepcija s kabinami za preoblačenje, toplimi prhami in sanitarijami, prva pomoč, trgovina s časopisi, opremo in oblačili za kopanje. Na kopališču je vodni tobogan in oprema za razne vodne športe, mogoča pa je tudi izposoja senčnikov in ležalnikov. V senci med drevesi je Mini Izola, kjer je urejena animacija za otroke z varstvom, vodna aerobika ter okrepčevalnica s hrano in pijačo. Nad kopališčem je restavracija San Simon s čudovitim pogledom na morje.

Kopališče se že vrsto let ponaša z znakom Modra zastava. Ta visi tudi leta 2009.

Kopalno območje Simonov zaliv – Strunjan

Kopalno območje Simonov zaliv – Strunjan se nadaljuje ob obali, od naravnega kopališča Simonov zaliv do Strunjana, in je dolgo približno 4,3 kilometre. Tu je tudi Mesečev zaliv, ki je zelo priljubljeno kopališče, zlasti za ljubitelje neokrnjene narave. Po lokalni znamenitosti – belem križu na vrhu klifov – je dobil tudi ime Zaliv svetega križa. Plaža je prava izbira za vse, ki imajo radi mirne in nedotaknjene koticke. Sence ni ravno v izobilju, redka senčna mesta zasedejo le najzgodnejši kopalci.

Mesečev zaliv je del strunjanskega obalnega pasu in med najlepšimi deli Krajinskega parka Strunjan. Zaradi izjemnih geoloških in geomorfoloških danosti ter velike biotske pestrosti je celotna severna obala razgla-

šena za naravni rezervat. Mesečev zaliv je pomemben zlasti zaradi podvodnega travnika, podvodni svet sosednjega rta Ronek pa zaradi zelo raznovrstne algalne zarasti. Zaradi varovanja naravnih vrednot in ohranjanja te biotske pestrosti je ob obiskovanju strunjanske obale treba upoštevati tudi zahteve varstvene ureditve, ki so natančneje razložene v poglavju o bontonu.

Kopališče Terme Krka – Talaso Strunjan

Kopališče Terme Krka – Talaso Strunjan leži na območju Krajinskega parka Strunjan in ob strunjanskih solinah s Stjužo, ki so del piranjskih solin (Stjuža je edina morska laguna na slovenski obali). Sodeč po pisnih virih so soline v Strunjanu stare več kakor 700 let, po nekaterih drugih virih pa še znatno starejše.

Kopališče obsega 7000 kvadratnih metrov vodnih in skoraj 15000 kvadratnih metrov kopnih površin. Razprostira se od novozgrajene restavracije Lambada do protokolarnega objekta Vile Tartini. Zdravilišče ponuja kopanje v morski vodi skozi vse leto – poleti na urejeni plaži in v hotelskem zunanjem bazenu, ki je odprt od sredine aprila do sredine oktobra. Na plaži so urejeni dostopi do vode tudi za invalide. Za varnost kopalcev skrbita dva reševalca iz vode, za red pa redar. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča. Ustrezno je poskrbljeno tudi za gostinsko ponudbo. Sence je dovolj na travnatih po-

vršinah pod košatimi borovci, ki ustvarjajo sredozemski videz. Kopališče je lepo urejeno, otrokom so na voljo igrala in peskovnik; živali pa tja ni dovoljeno voditi. V notranjem bazenu z ogrevano morsko vodo, v treh masažnih in enem otroškem bazenu je kopanje mogoče vseh dvanajst mesecev v letu.

Kopališče se ponaša z dvanajstimi Modrimi zastavami. Zastava plapolala tudi leta 2009.

Naravno kopališče Salinera

V zalivu med Izolo in Portorožem, v neposredni bližini Krajinskega parka Strunjan, leži kopališče Salinera oziroma Bioenergij-ski resort Salinera. Gostje so nastanjeni v hotelu oziroma apartmajih in bungalovih.

Del naselja je travnato kopališče velikosti 10000 kvadratnih metrov. 2000 kvadratnih metrov peska in betonskih površin pa je namenjeno hotelskim in zunanjim gostom. Na plaži so gostinski objekt s ponudbo hrane in pijače ter zadostno število sanitarij in prh, na voljo pa so tudi ležalniki in senčniki. Zunanji plavalni bazen in mali otroški bazen z morskovo vodo (730 kvadratnih metrov površine) sta namenjena izključno gostom naselja, za katere je organizirana animacija in vodna aerobika. Dostopi v vodo so urejeni tudi za invalide in za varnost kopalcev skrbita dva reševalca iz vode. Kakovost

vode se spremlja na sredini kopališča, podatki pa so na voljo na informacijski tabli.

Salinera je idealna izhodiščna točka za sprehode in izlete. V bližini je Naravni rezervat Strunjan, školjčičišča in soline, s strunjanskega križa pa se razprostira čudovit razgled na Tržaški zaliv. Skozi predor nekdanje znamenite železniške proge Parenzana, ki je nekoč povezovala Trst in Poreč, je mogoč sprehod do Portoroža.

Kopalno območje Salinera – Pacug

Kopalno območje se razteza (700 metrov) od naravnega kopališča Salinera prek flišnih pregrad do otroškega letovišča v Pacugu. Letovišče leži v zalivu. Med poletnimi počitnicami Zveza prijateljev mladine organizira kolonije za otroke, med letom pa prihajajo sem številne šole v naravi. Bivalni paviljoni so postavljeni v breg zaliva in omogočajo počitnice okoli 200 otrokom. Na osvetljenem igrišču se vrstijo številna športna tekmovanja, zabavni program z igro in plesom, organizirajo pa se tudi izleti z ladjico in tečaji jadrnanja. Kakovost kopalne vode nadzorujejo na sredini kopalnega območja in pred letoviščem Pacug.

Na obali je pomol, ki je otrokom v pomoč pri njihovi igri (znamenito metanje v vodo), letovišče pa ponuja za oddih številne senčne klopi. Od tod so mogoči prijetni sprehodi v Fieso ali malo dlje v Piran, prav tako pa na drugo stran proti Strunjanu ali skozi predor vse do Portoroža.

Kopalno območje Fiesa – Piran

Med Fieso in Piranom se razprostira kopalno območje v dolžini 1400 metrov. Ob ozkem predelu ob morju je lepo urejena sprehajalna pot, ki deloma teče pod visoko klifno steno. Kakovost vode se spremlja na sredini območja, na vstopu v območje, v Fiesi in Piranu pa stojita informacijski tabli.

Plaža Grand hotela Bernardin

Plaža Grand hotela Bernardin je na zahodnem delu hotelskega kompleksa St. Bernardin Resort, tik pod Grand hotelom. Obsega 6000 kvadratnih metrov betonske površine in 10000 kvadratnih metrov vodnega akvatorija. Kakovost vode se spremlja na sredini plaže. Na informacijski tabli ob vstopu je obiskovalcem na voljo načrt plaže ter podatki o temperaturi in kakovosti vode. Za varnost kopalcev skrbijo trije reševalci iz vode. Dostopi v morje so urejeni. Plaža je bila leta 2007 obnovljena z novim tlakom, tremi lesenimi pomoli in nasutim prodom. Obiskovalcem so na voljo senčniki in ležalniki ter bar z dnevno ponudbo pijač in lahki prigrizki, za najmlajše pa otroški bazen in peskovnik. Plaža je namenjena predvsem hotelskim gostom.

Plaža hotela Vile park

Naravno kopaljšče plaža hotela Vile Park leži na vzhodnem delu hotelskega kompleksa St. Bernardin Resort. Namenjena je hotelskim gostom in zunanjim obiskovalcem. Kopaljšče je priljubljeno med lokalnimi prebivalci in tudi med turisti, obsega pa 15000 kvadratnih metrov travnato - betonske površine z naravno senco in 8000 kvadratnih metrov vodnega akvatorija. Kakovost vode se spremlja na sredini kopaljšča, za varnost kopalcev pa skrbita dva reševalca iz vode. Na informacijski tabli so na voljo podatki o kakovosti in temperaturi vode.

Na plaži je otroški kotichek z igrali, trampolin, peskovnik, igrišče za odbojko ter otroški in odprti plavalni bazen, zato je zanimiva in priljubljena za družine. Tik ob njej je po-

nudba vodnih športov in šola potapljanja. Za plačilo so na voljo ležalniki in senčniki. Dobro počutje kopalcev dopolnjuje še peštra gostinska ponudba, trgovska ulica in marina. Za zunanje obiskovalce je vstopnica v kopalni sezoni simbolična, vključuje pa tudi ceno parkirnine na parkirišču za goste plaže.

Kopališče Holeti LifeClass

Plaža Meduza v Portorožu je najsodobnejša na slovenski obali. Namenjena je gostom hotelov LifeClass (Grand hotel Portorož, Riviera, Slovenija, Apollo, Mirna in Neptun). V celoti je bila obnovljena leta 2008. Razdeljena je na dva dela – del, imenovan Meduza Exclusive, je namenjen gostom Grand hotela Portorož in Kempinski Palace Portorož. Oba dela sta za plačilo dostopna tudi zunanjim obiskovalcem. Plaža se ponaša s tlakom iz belega istrskega kamna, na novo so urejene zelenice, popolnoma obnovljena pa sta bila tudi oba pomola. Pestra gostinska ponudba na plaži je prilagojena potrebam in željam gostov. Na prenovljeni plaži je vsak dan organiziran Mini Klub, v lepo opremljenih paviljonih dobrega počutja pa se izvajajo tajske in ajurvedske masaže ter

posebni tretmaji kože in telesa pred sončenjem in po njem.

Osrednja plaža Portorož

Osrednja portoroška plaža se razprostira na 25000 kvadratnih metrih kopenske in 29000 kvadratnih metrih vodne površine ter je največje kopališče v Sloveniji. Vstop je prost, na njej pa ponujajo 500 senčnikov in 1200 ležalnikov, s katerimi gostom zagotavljajo večje udobje. Priprava in čiščenje plaže se začne že zvečer in nadaljuje zgodaj zjutraj. Z obale očistijo nadležno morsko travo, vsak dan pregrabijo mivko, vsakih štirinajst dni pa jo tudi presejejo. Čez dan skrbi za varnost kopalcev šest izurjenih reševalcev iz vode, poskrbljeno pa je tudi za čistočo in udobno namestitvev. Kakovost vode se spremlja na sredini kopališča in dostopi v vodo so urejeni.

Otroško zabavišče in gradovi iz mivke bodo gotovo razveselili najmlajše goste, njim so namenjena tudi nova igrala. Dejaven odih lahko preživimo ob igranju odbojke, v centru vodnih športov pa je mogoče najeti vodno kolo – pedalin, kanu, ponujajo tudi vožnjo z gumijastim obročem, banano ali padalom. Taksi gliser vozi do Strunjana, Kanegre, Bernardina ali Izole. Gostinska ponudba na plaži je pestra, pri čemer 20 lokalov in restavracij tik ob morju upravljajo zasebniki.

Vsako leto je poletje v Portorožu obarvano s številnimi prireditvami. Med štiridnevnim Portoroškim poletjem je eden od glavnih odrov postavljen prav na plaži.

Kopališče je večkratni dobitnik Modre zastave in ta vihra tudi leta 2009.

Naravno kopališče Metropol Portorož

Plaža Metropol Portorož se razteza od Marine Portorož do osrednje portoroške plaže in obsega 15000 kvadratnih metrov travnato - betonske površine. Namenjena je gostom hotela in vsem drugim obiskovalcem, za katere ni vstopnine. Kakovost vode se spremlja skladno z zakonom.

Dostopi v vodo so urejeni s stopnicami na več mestih. Na informacijski tabli, ki stoji pri vhodu na plažo, so kopalcem na voljo vsi zahtevani podatki o kakovosti morske vode, kopališkem redu in ureditvi plaže. Za varnost skrbi med obratovanjem pet reševalcev iz vode, v nočnih urah pa varnostna služba.

Na plaži so gostinski lokali z različno ponudbo hrane in pijače ter ležalniki in senčniki

za plačilo. V tem sklopu deluje velik plavalni olimpijski bazen in dva okrogla otroška bazena (1650 kvadratnih metrov vodne površine). Vstopnina v bazenski kompleks je določena le za zunanje obiskovalce, poleg hrane in pijače pa ponuja animacijo za otroke, vodno aerobiko ter ležalnike in senčnike za plačilo.

Naravno kopališče Avtokamp Lucija

V Portorožu, na zelenem polotoku Seča, leži avtokamp Lucija s 5 hektari, ki lahko sprejme do 1000 gostov. Kamp je sodobno opremljen. Kapanju in sončenju je namenjenih 3000 kvadratnih metrov, dostopi v vodo pa so na več mestih urejeni s stopnicami. Kakovost vode se spremlja skladno z zakonskimi zahtevami. Za varnost na plaži skrbijo reševalci iz vode, za red in čistočo pa več pomožnih delavcev. Na informacijski tabli, ki stoji pri vhodu na plažo, so kopalcem na voljo podatki o kakovosti morske vode, kopaliskem redu in ureditvi plaže.

Poleg kopanja v morju si gostje lahko v poletnih mesecih izposojajo opremo za različ-

ne vodne športe. Dodatna ponudba vsebuje animacijski program in plesne glasbene večere. Za ljubitelje dejavnih počitnic so v bližini kampa na voljo igrišča za tenis, mini-golf, odbojko, košarko, rokomet, nogomet, balinišče in kegljišče.

Kakšna je kakovost naravnih kopalnih voda

Spremljanje kakovosti kopalnih voda

Obveznost nadzorovanja kakovosti kopalnih voda v naravnih kopališčih je bila določena že v starih jugoslovanskih predpisih⁽²⁰⁾. Kakovost vode za kopanje se je redno spremljala v naravnih kopališčih na morju, kopališčih Blejskega jezera in na Šobčevem bajerju, kar so zagotavljali njihovi upravljavci. Občasno se je preverjala tudi na nekaterih drugih površinskih vodah, kjer so se obiskovalci tradicionalno zbirali in kopali. Te meritve so zagotavljale lokalne skupnosti ali območni zavodi za zdravstveno varstvo ter Zdravstveni inšpektorat RS. Kakovost vode se je tako nadzirala le občasno na okoli 140 mestih, vendar posamični vzorec navadno ne kaže njenega dejanskega stanja.

Z vstopom v Evropsko unijo se je Slovenija zavezala redno spremljati kakovost na manjšem številu kopalnih voda, in to na odsekih, ki so najbolj obiskani, saj se je zavedala, da bo ob slabi kakovosti treba izvesti ukrepe za njeno izboljšanje. Tako se je od leta 2004 do leta 2008 kakovost vode spremljala na 37 mestih, v letu 2009 pa je zagotovljen nadzor na 48 kopalnih vodah. Na manjših lokalnih kopališčih kakovost vode ponekod nadzoruje tudi lokalna skupnost in morebitne kopalce obvešča v lokalnih medijih.

Za zagotovitev čim natančnejše slike kakovosti vode in morebitne spremenljivosti je med kopalno sezono uveden reden nad-

zor, skladno s predpisi. Kopalna sezona na celinskih vodah traja od 15. junija do 31. avgusta. Na morju je bila v obdobju 2004 – 2008 določena od 15. junija do 30. septembra, zaradi slabega obiska kopališč v drugi polovici septembra in zaradi toplega junijskega vremena v zadnjem času pa se kakovost vode na morju od leta 2009 dalje nadzoruje od 1. junija do 15. septembra.

Kakovost kopalne vode se v obdobju 2004 – 2009 nadzoruje po zahtevah stare kopalne direktive⁽¹⁾, ki so podrobneje razložene v nadaljevanju. Od leta 2010 pa bo ta nadzor potekal po zahtevah nove kopalne direktive⁽²⁾, ki so že prenesene v nacionalno zakonodajo z okoljsko uredbo⁽⁴⁾, spremembe predpisov pa pripravljajo tudi na Ministrstvu za zdravje.

Parametre, ki jih je treba v kopalni vodi spremljati z različno pogostostjo glede na zahteve stare kopalne direktive⁽¹⁾ in katerih preseganje predpisanih vrednosti bi lahko ogrožalo zdravje kopalcev, določa pravilnik⁽⁷⁾ Ministrstva za zdravje, ki je pristojno za varovanje zdravja ljudi.

Seznam obsega mikrobiološke parametre (skupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnega izvora, streptokoke fekalnega izvora – enterokoke, *Salmonella* spp., enteroviruse) ter fizikalne in kemijske parametre (pH, barvo, mineralno olje, površinsko aktivne snovi, fenole, prosojnost, raztopljen kisik oziroma % nasičenja z O₂, vidne nečistoče, amonij, dušik po Kjeldahlu, pesticidi (paration, HCH, dieldrin), težke kovine (arzen, kadmij, krom, svinec, živo srebro), cianide, nitrata in fosfate).

Kakovost kopalne vode se ugotavlja z rednim spremljanjem skupnih koliformnih

bakterij, koliformnih bakterij fekalnega izvora, barve, mineralnega olja, površinsko aktivnih snovi, fenolov, prosojnosti in vidnih nečistoč. Streptokoki fekalnega izvora, salmonela, enterovirusi, pesticidi, težke kovine, cianidi, nitrati in fosfati se spremljajo le, če se pri pregledu vplivnega okolja kopalne vode pokaže možnost obstoja teh snovi ali če se je kakovost kopalne vode poslabšala. Amonij in dušik morata biti analizirana samo, če obstajajo znaki za eutrofikacijo vode.

V preglednici 1 so navedene mejne in priporočene vrednosti parametrov ter njihova predpisana pogostost spremljanja⁽⁷⁾ na naravnih kopališčih in kopalnih območjih.

Preglednica 1: Mejne in priporočene vrednosti parametrov ter njihova predpisana pogostost spremljanja na naravnih kopalniščih in kopalnih območjih po zahtevah nacionalne zakonodaje⁽⁷⁾

Parametri	Mejna vrednost	Priporočena vrednost	Enota	Pogostost vzorčenja
Mikrobiološki parametri				
Skupne koliformne bakterije	2000	500	število/100ml	na 14 dni
Koliformne bakterije fekalnega izvora	500	100	število/100ml	na 14 dni
Streptokoki fekalnega izvora (enterokoki)	200	100	število/100ml	po pregledu območja kopalnih voda
Salmonella spp.	0	-	število/1 l	po pregledu območja
Enterovirusi	0	-	PFU/10 l	po pregledu območja
Fizikalni in kemijski parametri				
pH - vrednost	od 6 do 9	-		po pregledu območja
Barva	Brez sprememb	-	m ⁻¹	na 14 dni oz. po pregledu območja
Mineralna olja	Brez vidnega filma na vodni površini, brez vonja	≤0,3	mg/l	na 14 dni oz. po pregledu območja
Površinsko aktivne snovi	Brez pene	≤0,3	mg MBAS/l	na 14 dni oz. po pregledu območja
Fenoli (fenolni indeks)	Brez značilnega vonja ≤0,05	≤0,005	mg C ₅ H ₅ OH/l	na 14 dni oz. po pregledu območja
Prosojnost	1	2	m	na 14 dni
Raztopljen kisik - % nasičenja z O ₂	-	80-120	mg O ₂ /l ali %	po pregledu območja
Vidne nečistoče	-	Brez		na 14 dni
Amonij	-	-	mg NH ₄ ⁺ /l	ob indikaciji za eutrofikacijo vode
Dušik po Kjeldahlu	-	-	mg N/l	ob indikaciji za eutrofikacijo vode
<i>Pesticidi:</i> parathion, HCH, dieldrin	-	-	μg/l	po pregledu območja
Arzen	-	-	μg As/l	po pregledu območja
Kadmij	-	-	μg Cd/l	po pregledu območja
Krom (VI)	-	-	μg Cr ⁶⁺ /l	po pregledu območja
Svinec	-	-	μg Pb/l	po pregledu območja
Živo srebro	-	-	μg Hg/l	po pregledu območja
Cianidi	-	-	mg CN ⁻ /l	po pregledu območja
Nitrat	-	-	mg NO ₃ ⁻ /l	po pregledu območja
Fosfati	-	-	mg PO ₄ ³⁻ /l	po pregledu območja

Mejne in priporočene zahteve za fizikalne in kemijske parametre so v nacionalni zakonodaji⁽⁷⁾ enake kakor v evropski direktivi⁽¹⁾, kar pa ne velja za mikrobiološke parametre. Ti so v nacionalni zakonodaji⁽⁷⁾ strožji od evropske direktive⁽¹⁾. Zaradi lažje primerljivosti kakovosti naših kopalnih voda z evropskimi smo vpeljali še oceno njihove primernosti. Priporočila za tako ocenjevanje so izdelali na Inštitutu za varovanje zdravja RS in so objavljena na njegovi spletni stra-

ni. Pri tem velja, da primerna kopalna voda izpolnjuje fizikalne in kemijske zahteve slovenske oziroma evropske zakonodaje, mikrobiološki parametri pa morajo ustrezati mejnim vrednostim kopalne direktive⁽¹⁾, ki so prikazane v preglednici 2.

Spletna stran Inštituta za varovanje zdravja RS:
www.ivz-rs.si

Preglednica 2: Mejne vrednosti mikrobioloških parametrov po zahtevah kopalne direktive⁽¹⁾

Mikrobiološki parametri	Kriteriji kopalne direktive oz. kriteriji primernosti vode za kopanje	
	Enota	Mejna vrednost
Skupne koliformne bakterije	število /100 ml	10000
Koliformne bakterije fekalnega izvora	število /100 ml	2000
Streptokoki fekalnega izvora (enterokoki)	število /100 ml	400

Zgoraj opisane vrednosti upošteva tudi Evropska komisija ob vsakoletni oceni kakovosti kopalnih voda v državah Evropske unije. To oceno oblikuje na podlagi celotnega števila vzorcev vode ene kopalne sezone na posameznem merilnem mestu, pri čemer glede na zahteve direktive za neskladno kopalno vodo razglasi tisto, pri kateri več kakor 5 % vzorcev ne ustreza

predpisanim zahtevam direktive⁽¹⁾ (preglednica 2). V kratki kopalni sezoni se v naših kopalnih vodah na celini analizira vsaj sedem, na morju pa devet vzorcev. Zaradi malo opravljenih analiz tako že en sam neskladen vzorec uvrsti celotno kopalno vodo med neskladne.

Kakovost naravnih kopalnih voda

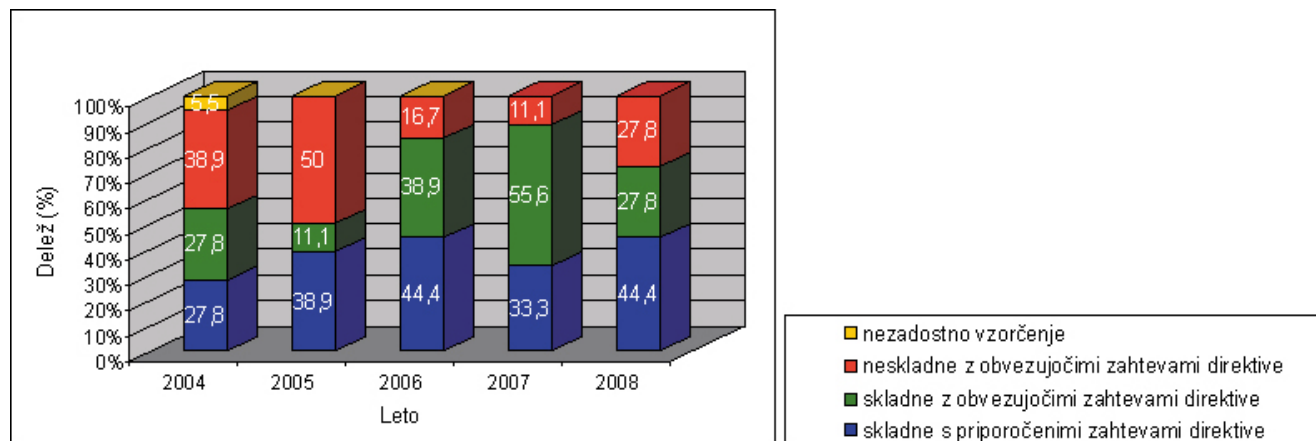
Dolgoletni rezultati spremljanja kakovosti naših kopalnih voda po zahtevah stare kopalne direktive⁽¹⁾ ne kažejo fizikalno-kemijskega onesnaženja, ampak le občasno mikrobiološko poslabšanje vode, ki večinoma sovпада z intenzivnejšimi padavinami. Mikrobiološko onesnaženje kopalnih voda se ugotavlja z indikatorskimi bakterijami – to so skupne koliformne bakterije, koliformne bakterije fekalnega izvora in streptokoki fekalnega izvora. Omenjene bakterije so stalno v črevesju ljudi in toplokrvnih živali. V vodnem okolju se ne razmnožujejo, zato jih v čisti vodi ni. Za laboratorijsko dokazovanje so enostavne.

Reke, na katerih ležijo kopalni odseki, so hudourniške in ob obilnejših padavinah narastejo, obilne vode pa sperejo obrežne površine. Voda v takih razmerah zaradi kalnosti navadno ni več vabljava za kopalce. Tudi

jezera in morje zaradi meteorne vode postanejo motnejša in tako za kopanje manj privlačna. Presežene vrednosti mikrobioloških parametrov v vzorcu kopalne vode lahko opozarjajo na fekalno onesnaženje zaradi prelivov iz kanalizacijskega sistema ali drugih izpustov fekalnega, meteornega ali mešanega tipa. Vir onesnaženja so lahko tudi turistična plovila, kopalci in spiranje gnojnih obrežnih površin. V izvajanju je program za gradnjo ustreznega sistema odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda večjih naselij, prav tako pa bo treba poskrbeti za vsa manjša naselja, ki ležijo na prispevnih površinah kopalnih voda. Za boljšo kakovost bi bilo zagotovo treba omejiti tudi rabo priobalnega zemljišča (vrtničkarji), poskrbeti za boljše odvajanje meteorne vode ter popisati in sanirati vse ilegalne izpuste.

Na grafu 1 je prikazana kakovost celinskih kopalnih voda v obdobju od 2004 do 2008.

Graf 1: Kakovost celinskih kopalnih voda

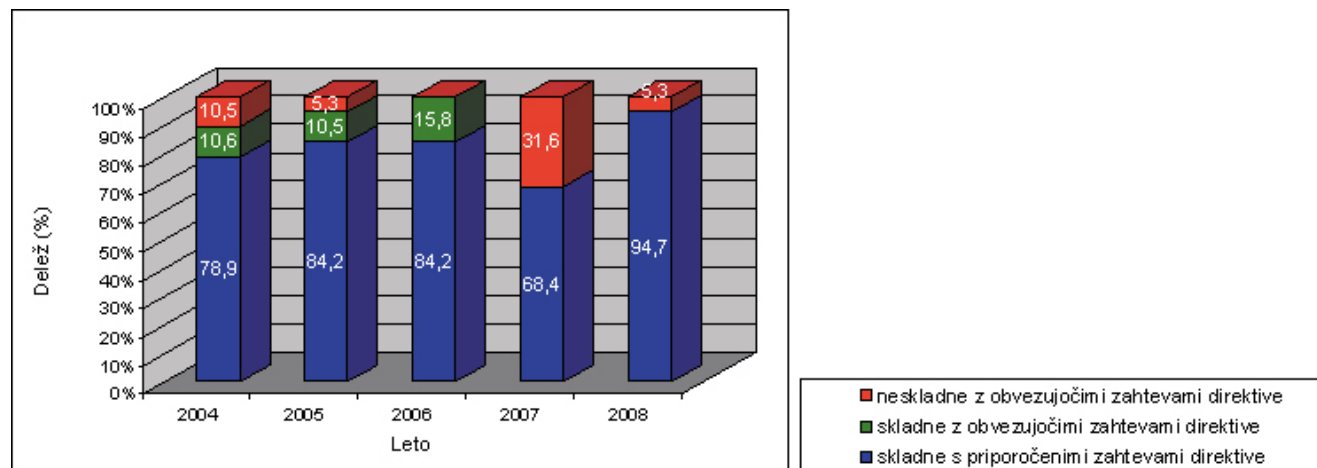

Iz njega je razvidno, da se je število neskladnih kopalnih voda na celini z leti zelo spreminjalo. Najslabša kakovost je bila leta 2005, ko je bilo zaradi malo vzorcev neskladnih kar devet kopalnih voda od 18 (50 %), leta 2004 pa šest (38,9 %). Leta 2008 je bilo zaradi posameznega neskladnega mikrobiološkega vzorca neskladnih pet kopalnih voda (Idrijca v Bači pri Modreju, Soča v Kanalu in Solkanu, Kolpa – Žužemberk in Straža).

Po kakovosti kopalnih voda na morju je Slovenija v letu 2006 segala v sam vrh držav

Evropske unije, saj so vse kopalne vode izpolnjevale predpisane zahteve kopalne direktive. Še več, kar 84,2 % (16 od 19) jih je izpolnjevalo celo priporočene zahteve. Tudi v letu 2008 je bila kakovost kopalnih voda na morju zelo dobra. Kar 18 od 19 (94,7 %) (graf 2) jih je ustrezalo strožjim, priporočenim zahtevam. V edini neskladni kopalni vodi na morju je bila v vzorcu pred kopalno sezono določena povišana vrednost koliformnih bakterij fekalnega izvora. Zaradi malo vzorcev vode je ta neskladni vzorec uvrstil kopalno vodo v razred neskladnih.

Graf 2: Kakovost kopalnih voda na morju

Kako do informacij o kakovosti vode

Kakovost vode je ključna za zdravo kopanje. Pri tem je treba poudariti, da voda ni namenjena pitju, ampak le plavanju in rekreaciji. Podatke o kakovosti kopalnih voda na kopalnih območjih zbira in objavlja Agencija RS za okolje. Na spletni strani, namenjeni tem vodam, so objavljeni arhivski podatki njihovega spremljanja, izdelana pa je tudi aplikacija za sprotno prikazovanje podatkov med kopalno sezono.

Spletna stran Agencije RS za okolje:
www.arso.gov.si/kopalne_vode/

Ob vstopu na kopalno območje so bile leta 2005 postavljene informacijske table, ki kopalce seznanjajo, da je območje namenjeno kopanju, na njih pa so objavljeni tudi podatki o razsežnosti območja in kakovosti vode. Pozneje so bile te table prepuščene v lastništvo lokalnim skupnostim, ki morajo ravnati z njimi gospodarno in organizirati službo za osveževanje podatkov na njih. Nekatere lokalne skupnosti za to vestno skrbijo, druge žal ne.

Informacijske table so tudi na naravnih kopališčih, kjer so kopalcem na voljo rezultati zadnje analize vode, brez zadržkov pa se pri osebju na kopališču lahko pozanimajo tudi o drugih analizah.

Podatke o kakovosti vode v naravnih kopališčih zbira tudi Inštitut za varovanje zdravja RS, ki je nosilec registra naravnih kopališč.

Podatki so zbrani v letnem poročilu o kakovosti kopalnih voda na naravnih kopališčih in kopalnih območjih, ki ga od leta 2004 pripravljata skupaj Inštitut za varovanje zdravja in Agencija RS za okolje, objavljeni pa so na spletnih straneh obeh ustanov.

Spletna stran Agencije RS za okolje:
www.arso.gov.si/kopalne_vode/

Spletna stran Inštituta za varovanje zdravja RS:
www.ivz-rs.si

Ob koncu vsakega leta morajo biti podatki o kakovosti naših kopalnih voda poslani tudi Evropski komisiji v Bruselj. Poročila pošlje Ministrstvo za okolje in prostor, pri pripravi pa sodelujejo Agencija RS za okolje, Inštitut za varovanje zdravja RS in Inštitut za vode RS. Vsa poslana poročila in zakonski predpisi so objavljeni na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor.

Spletna stran Ministrstva za okolje in prostor:
www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_okolje/sektor_za_vode

Kopanje in zdravje

Kopališča so namenjena rekreativnim, športnim, terapevtskim, vzgojnim in drugim dejavnostim. Rekreacija v naravnih vodah omogoča razvedrilo, sprostitvev, počitek in igro ter izjemno koristi zdravju in dobremu počutju. Predstavlja pa lahko tudi tveganje za zdravje ljudi, odvisno od dejavnikov, vezanih na kopalno vodo, kopalca in okolje. V zvezi s tveganjem – bodisi zaradi mikrobioloških, kemijskih in fizikalnih dejavnikov v vodi, onesnaženosti obalnega peska in drugih površin, alg in njihovih toksinov, temperature (mraz, vročina), sončnega sevanja, nevarnih organizmov v vodi, poškodb in utopitev – moramo poznati njegov pomen za človekovo zdravje, pa tudi načine obvladovanja. Nevarnost za zdravje v zvezi s kopalno vodo je praviloma znana in predvidljiva, zato jo lahko obvladamo z doslednim preventivnim delovanjem.

Vzroki onesnaženosti vode in okolice so lahko različni: izločanje in spiranje fekalne umazanije s površine telesa, izločki sluznic, zlasti žrela kopalcev, iztrebki živali (psi, ptiči, glodalci). Viri onesnaženosti površinskih kopalnih voda so komunalne in industrijske odpadne vode, kmetijstvo, spiranje površin in prelivi ob nalivih. Koncentracija mikrobov v vodi je odvisna od hitrosti vodnega toka in sedimenta, od temperature, sončnega sevanja, slanosti in kakovosti vode.

Nevarnost okužbe je lahko različna glede na kraj in vrste dejavnosti. Največ je podatkov o zdravstvenih težavah po zaužitju onesnažene vode pri plavanju. Pri izpostavljenosti patogenim mikroorganizmom je pomemben čas in intenzivnost izpostavlje-

nosti. Ocenjuje se, da med tipično plavalno epizodo vstopi v usta in žrelo 100 mililitrov vode. Kopalna voda v splošnem vsebuje mešanico patogenih in nepatogenih mikroorganizmov, redko se srečamo samo s posameznim patogenim mikrobom. Kopalci se lahko okužijo, ko se mikrob naseli na nekatera mesta v telesu: prebavila, oči, ušesa (sluhovod), nosna votlina, dihala in rane. Različni mikroorganizmi (bakterije, virusi, praživali), ki so jim kopalci izpostavljeni v kopalni vodi in na okoliških površinah – obalni pesek, objekti, naprave, vodne priprave (tobogani, plezala nad vodo, naprave za skok v vodo), imajo različne možnosti prenosa na kopalca.

Na dovzetnost kopalca za okužbo in na težo poteka bolezni vpliva imunsko stanje kopalca, starost, genski in drugi dejavniki. Nekateri kronične bolezni: sladkorna bolezen, bolezen jeter, bolezen srca in ožilja, rak in zasvojenost, zmanjšajo imunsko odpornost ljudi. Glede na starost imajo večjo verjetnost za okužbo otroci, mlajši od deset let (zlasti manj od enega leta), in starejši od 65 let.

Poročila o boleznih ali izbruhih in epidemiološke študije dajejo predvsem povezavo med fekalno onesnaženo kopalno vodo in okužbo prebavil, akutno febrilno okužbo dihal, sluhovoda, oči, kože idr. Poti prenosa so uživanje onesnažene vode, vdihavanje aerosola z mikroorganizmi, stik z očmi ter kožo in sluznicami. Večina bolezni ima blag potek, pozdravijo se same in o njih se ne poroča. Število potrjenih bolezni, pridobljenih v kopalni vodi in kopališču, je verjetno pod-

cenjeno. Težje oblike bolezni je težko pripisati izpostavljenosti v kopalni vodi zaradi številnih možnih poti okužb, vendar obstajajo jasni dokazi, da kopalci lahko zbolijo, čeprav zelo redko, tudi za težjimi oblikami bolezni ali celo s smrtnim izidom. Vnetja in poškodbe kože (praske ali vreznine) lahko povečajo možnost okužbe. Mnoge bakterije, npr. pseudomonas, so oportunistične in lahko okužijo rane. Izkušnje kažejo, da so posledice, ki jih najpogosteje lahko povežemo s kopanjem, glivične in virusne kožne okužbe ter vnetje sluhovoda.

V zvezi z rekreacijo, povezano z vodo, je treba omeniti še vpliv izpostavljenosti soncu. Čezmerno sončno sevanje (zlasti žarkov UV B) lahko akutno in kronično poškoduje kožo, oči in imunski sistem. Najpogostejši akutni učinki UV - sevanja so rdečina, sončne opekline in vnetje oči. Glavni kronični učinki so kožni rak (nemelanomski in maligni melanom), spremembe v očesni leči (siva mrena ali katarakta), degenerativne spremembe kože in njeno pospešeno staranje. Preprečitev je preprosta: izogibanje sončnemu sevanju, zlasti sredi dneva, in zaščita (obleka, klobuk, ustrezna očala).

Le z izobraževanjem in vzgojo lahko spodbudimo kopalce k upoštevanju priporočil in zahtev glede varnega vedenja za zdravje v kopališču in kopalni vodi.

Spletna stran Inštituta za varovanje zdravja RS:
www.ivz-rs.si

Kako je poskrbljeno za varnost kopalcev

Poleti je pričakovati zelo veliko kopalcev na vsakem koščku obrežja ob morju, rekah, jezerih in drugih vodnih površinah, kjer je mogoč dostop do vode. Vendar pa vsa mesta niso varna za kopanje. Še zlasti to velja za zapuščene gramoznice in ribnike, vodne zbiralnike in nevarne predele, kakršni so brzice, slapovi, močni tokovi ipd. Na številnih mestih stojijo table, ki opozarjajo na neurejenost kopališča oziroma kopanje na lastno odgovornost.

Za svojo varnost lahko največ naredimo sami, kar velja zlasti za kopalna območja, ki so brez stalnega nadzora usposobljenih reševalcev iz vode. Drugače je na tako imenovanih urejenih naravnih kopališčih, ki imajo upravljavca, predpisano opremo in infrastrukturo. Vsako kopališče ima kopališki red z osnovnimi pravili, po katerih se morajo ravnati obiskovalci, da bi bila zagotovljena njihova varnost in zdravje. Za varstvo pred utopitvami je odgovoren lastnik oziroma upravljavec kopališča, ki v ta namen poskrbi za ustrezno število usposobljenih reševalcev iz vode. Njihova naloga je vzdrževanje reda, reševanje iz vode in dajanje prve pomoči. Od drugih obiskovalcev se ločijo po oranžni uniformi, v času svoje delovne obveznosti pa imajo velika pooblastila. Tako lahko npr. ugotavljajo istovetnost kopalca ali obiskovalca, ki krši določbe predpisov o varstvu pred utopitvami, in ga prijavijo pristojnemu inšpekcijskemu organu ali policiji. Prav tako lahko prepovedo uporabo kopaliških objektov in naprav obiskovalcu, ki s svojim ravnanjem očitno ogroža lastno varnost in varnost drugih, ter lahko zahtevajo, da zapusti kopališče, če

kljub opozorilom nadaljuje to početje oziroma krši kopališki red.

Reševalec iz vode je lahko polnoletna oseba z najmanj srednjo poklicno izobrazbo, ki opravi poseben preizkus usposobljenosti za dajanje prve pomoči in izpit za reševalca iz vode. Usposobi se lahko za reševanje v bazenskih ali naravnih kopališčih in na divjih vodah. Svoje znanje mora obnoviti vsako tretje leto.

Spletna stran Uprave RS za zaščito in reševanje:
www.urszr.si

Območje naravnega kopališča je vidno označeno. Vodne površine, namenjene kopanju, so navadno ločene od tistih za športne in druge dejavnosti v prostem času, urejeni so dostopi v vodo in iz nje, sanitarije, prostor za reševalce iz vode in soba za prvo pomoč.

Kopalci se ne smejo oddaljiti od obale več kakor 150 metrov na morju, 100 metrov na stoječih vodah (jezera) in 30 metrov na tekočih vodah (reke).

Obiskovalci kopališča morajo upoštevati vsa obvestila, opozorila in prepovedi, ki so zapisani v kopališkem redu, ter navodila reševalcev iz vode oziroma redarjev. Še zlasti morajo biti pazljivi na naslednje dejavnike, ki lahko predstavljajo nevarnost:

- različne naprave za zabavo (tobogani, plavajoči pomoli itd.);
- vodni tokovi, valovi, plimovanje;

- vrtinci, sifoni in druge vodne tvorbe;
- vodno rastlinje in živali (alge, ožigalkarji, strupene ribe, morski ježi ipd.);
- močno sonce, veter, temperaturno nihanje.

Naravna kopališča morajo v kopalni sezoni prilagoditi obratovalni čas vremenskim razmeram. Na morebitno nevarnost opozarja tudi na vidnem mestu izobešena zastava:

- bela zastava pomeni, da kopališče obratuje in ni posebnih nevarnosti;
- rumena zastava pomeni, da je varnost na kopališču omejena in da se ni priporočljivo oddaljevati od obale;
- rdeča zastava pomeni, da je kopališče zaprto.

Prvi in osnovni pogoj za varno kopanje je dobro znanje plavanja. Pogosto se premalo zavedamo, da voda skriva nešteto pasti in da so v naravi mogoče okoliščine, ki presegajo naše znanje plavanja. Bolje ko znamo plavati, bolj bomo uživali v vodi, zato je priporočljivo izkoristiti številne možnosti za učenje plavanja.

Prav tako je treba poznati osnovne napotke za varno kopanje in ukrepanje v nevarnosti ali nesreči. Če se znajdemo v težavah, se je treba odzvati mirno, preudarno in razsodno. Panika nikomur ne koristi, ampak nas lahko spravi v še večje težave.

Osnovno načelo pomoči se glasi:

Če opazite, da se nekdo utaplja ali mu grozi neposredna nevarnost utopitve, pomagajte po svojih močeh in sposobnostih. Če sami ne morete pomagati, ne da bi s tem ogrozili lastno varnost ali varnost drugih, morate takoj poklicati številko 112 (Center za obveščanje) ali 113 (Policija) in povedati:

- kdo kliče,
- kaj se je zgodilo,
- koliko je ponesrečencev,
- kakšno pomoč potrebujete.

Če se je nesreča zgodila na morju, lahko obvestite tudi Upravo RS za pomorstvo.

Neposredno reševanje utapljajočega uporabimo le v skrajni sili. Če je le mogoče, rešujemo z obale ali z uporabo pripomočkov, torej posredno. Utopljajočemu vržemo vrv, palico ali kos obleke in ga poskušamo povleči do obale. Osebne reševalne prijeme uporabimo le, če nimamo druge možnosti ali če rešujemo negibno osebo. Utopljajoči v fazi nerazsodnosti je izredno nevaren, saj se v boju za življenje lahko oklene reševalca, tako da ta ne more plavati. V tem primeru naj se poskuša reševalec potopiti, drugače pa naj uporabi enega od osvobodilnih prijemov (sunkoviti zamah z rokami in potopitev ali povzročitev bolečine s pri-

tiskanjem, udarjanjem ipd. na boleča mesta).

Splošni napotki za varno kopanje:

- Ne hodite v vodo, če se počutite slabo, s polnim ali praznim želodcem in pod vplivom alkohola ali drugih psihotropnih snovi. Po obilnem obroku si pred odhodom v vodo privoščite vsaj uro počitka.
- Ne skačite v vodo, če je telo pregreto. Postopno se privadite na temperaturo vode in se pred kopanjem primerno ohladite.
- Nikoli ne skačite v kalno ali preplitvo vodo.
- Upoštevajte vremenske razmere. Nikoli ne plavajte sami, zlasti ne na daljših razdaljah.
- Ne precenjajte svojih sposobnosti in plavalnega znanja. Če vas zgrabi krč, iztegnite in sprostite mišico.
- Brzice skrivajo presenečenja in pasti. Ravnajte premišljeno in ne izzivajte narave.
- Nikoli ne plavajte v vodnih zbiralnikih, v bližini črpališč in drugih nevarnih mest, izogibajte se močnim tokovom ali vodnim vrtincem.
- Če vas ujame nevihta, pojdite čimprej iz vode.
- Otrok nikoli ne puščajte brez varstva v bližini vodnih površin, še manj v vodi, pa čeprav plitvi. Otroci ne poznajo nevarnosti, zato jih je treba vseskozi budno spremljati in opazovati.

Človeka vedno pritegne raziskovanje neznanega, zato previdnost ne bo odveč tudi pri raziskovanju podvodnega sveta s pota-

pljanjem, kjer se že najmanjša napaka lahko spremeni v tragedijo. Za varno potapljanje niso dovolj le opravljen potapljaški tečaj in potapljaške izkušnje, ampak je treba upoštevati tudi lastne omejitve, predvsem telesno pripravljenost in duševno sposobnost. Vsak potop naj bo načrtovan vnaprej, upoštevati je treba vremenske razmere, stanje voda in vidljivost. Potapljati se moramo v paru, domače ali prijatelje obvestimo o kraju in predvidenem času potopa, v parkiranem vozilu pa na vidnem mestu pustimo obvestilo o potopu in potapljaški kategoriji ter telefonsko številko osebe za obveščanje.

Tuji državljani lahko izvedejo tehnični potop (globlje od 40 metrov) le v spremstvu slovenskega državljana. Potop morajo predhodno prijaviti in pridobiti Potrdilo o prijavi tehničnega potapljanja, ki ga izda krajevno pristojna policijska postaja in mora vsebovati vse podatke o potapljaču, datum in uro prijave ter kraj potapljanja. Potapljanje ni dovoljeno na območjih, ki so zavarovana s predpisi o ohranjanju narave ali drugimi predpisi, ki ga na nekem območju prepovedujejo.

S preprečevalnimi ukrepi poskuša Policija zagotoviti čim večjo ozaveščenost ljudi, tako pa bolj zdravo in varnejše kopanje. Zato obisk njihove spletne strani zagotovo ne bo odveč, saj so tam zbrani napotki za varnost v in ob vodi, prav tako pa nasveti za potapljanje.

Spletna stran Policije:
www.policija.si

Znaki za red in varnost na kopališčih

Vsako naravno kopališče mora biti opremljeno s predpisanimi znaki za nevarnost in obveznosti, prepovedi in opozorila oziroma obvestila⁽⁵⁾, ki jih morajo obiskovalci kopališča upoštevati. Ti znaki so:

Za plavalce

Za neplavalce

Za otroke

Obvezno razkuževanje nog

Obvezno prhanje

Obvezna smer

Dovoljeni položaji pri spuščanju po toboganu

Prepoved hoje v obuvalu

Prepoved vstopa živalim

Prepoved igre z žogo

Prepoved skakanja v vodo

Prepoved plavanja pod vodo

Globina vode

Prostor za prvo pomoč

Sprememba globine vode

Prostor za reševalca iz vode

Na nevarnosti in pravila kopanja opozarja tudi Policija s slikovnimi obvestili kopalcem.

Ne skačite v vodo, ko ste vroči in potni: telo se mora postopno privaditi na temperaturo vode.

Nikoli ne plavajte s polnim, pa tudi ne s popolnoma praznim želodcem; po obilnem obroku počakajte najmanj dve uri, izogibajte se alkoholni pijači.

Ne puščajte otrok brez varstva pri obali: otroci ne poznajo nevarnosti.

Ne skačite v motno vodo, v plitvine ali na neznanih mestih: neznane situacije so zelo nevarne.

Ne uporabljajte vodnih blazin in drugih pripomočkov za plavanje v globoki vodi, ker ne zagotavljajo nobene varnosti.

Upoštevajte vremenske razmere. Ne plavajte sami na daljših razdaljah: tudi zelo dobro utrjeno in izurjeno telo lahko preмага trenutna slabost.

Spletna stran Policije:
www.policija.si

Kaj lahko sami storimo - bonton

Človek s svojimi dejavnostmi ogroža lasten življenjski prostor, pa tudi prostor drugih bitij, z negospodarnim odnosom pa uničuje dediščino, ki so nam jo pustili predniki. Da se za zanamce ohrani vsaj nekaj lepot in znamenitosti našega časa, so bili ustanovljeni številni parki. Že samo ime »park« pomeni prestižno blagovno znamko, privlačno za številne ljubitelje narave in ljudi, ki si želijo kakovostnih doživljajskih vtisov, mešanice naravne in kulturne dediščine, običajev in navad nekega območja. To so območja s skladnim življenjem človeka in narave. Da bi se slednja ohranila tudi za naše otroke, moramo spoštovati pravila, ki v parkih veljajo, tudi če smo prišli tja le na oddih in zabavo.

Triglavski narodni park se razprostira na severozahodu Slovenije in obsega 838 kvadratnih kilometrov. Je edini narodni park v Sloveniji in vključuje zadnja območja prvobitne narave v Alpah⁽²¹⁾.

Na območju parka sta tudi kopalni območji na Bohinjskem jezeru, zato se je treba držati naslednjih pravil:

- Pri obisku v Triglavskem narodnem parku spoštujemo navade in način življenja domačinov. Bodimo tihi, da ne bomo vznemirjali živali.
- V narodnem parku ničesar ne puščajmo in iz njega nič ne odnašajmo, razen lepih spominov. Gorsko cvetje je najlepše na svojih rastiščih, zato naj tam tudi ostane.
- Ogledalo vsake pokrajine je čistoča. Odpadke odnesimo s seboj oziroma jih od-

ložimo na komunalno urejenih mestih. Predvsem pa se ne zanašajmo, da bodo za nami pospravili drugi.

- Pse vodimo na vrvici.
- Parkovne poti so namenjene pohodnikom, vožnja s kolesi po njih pa ni dovoljena.
- Kurjenje ognja in pripravljanje žerjavice je dovoljeno le na redkih, v ta namen urejenih in določenih mestih.
- Vozila puščajmo na za to označenih mestih.
- Noč preživimo v organiziranih namestitvah (kampih, sobah, kočah ...), taborjenje zunaj temu namenjenih območij ni dovoljeno.

Spletna stran Triglavskega narodnega parka:

www.tnp.si

Geslo »Ničesar ne odnašajmo iz parka in tam nič ne puščajmo« velja tudi za Krajski park Kolpa⁽²¹⁾, ki obsega okoli 43,3 kvadratnega kilometra veliko območje ob mejni reki Kolpi, vse od Prelesja do Dragoš. Glavna znamenitost parka je prav Kolpa, primerna za kopanje na številnih mestih, posebnost pa je tudi kulturna krajina, ki jo oblikujejo vasi z značilno stavbno dediščino, in skrbno obdelan vrtačasti kraški svet.

Spletna stran Krajinskega parka Kolpa:

www.kp-kolpa.si

Človekova dejavnost v morju in na morskem obrežju vedno bolj omejuje morski ekosistem. Tako je v slovenskem morju in celotnem Tržaškem zalivu ogrožen življenjski prostor želve glavate karete, velike pliskavke (sesalca iz družine delfinov), nekaterih vrst trav (pozejdonke) in drugih organizmov. Da bi ohranili izvirne življenjske razmere, ki so ključnega pomena za ohranjanje pestrosti vrst in življenjskih okolij, smo v slovenskem morju določili tri zavarovana območja^(21, 22, 23) – Rt Madona pri Piranu, naravni spomenik Debeli rtič in Naravni rezervat Strunjan. Na območju slednjih dveh sta tudi kopalni območji Debeli rtič in obala od Simonovega zaliva do Strunjana, na kar kopalce opozarjajo informacijske table.

V naravnem spomeniku Debeli rtič je ohranjena značilna obala slovenskega dela Istre – klifni fliš. V plitvem morju pred rtom lahko sledimo izjemno slikovitim skladom podvodnega grebena. Morsko dno je življenjski

prostor številnih organizmov, med katerimi najdemo leščurja, morskega datlja, morskega pajka in druge značilne predstavnike morske flore in favne Tržaškega zaliva.

Naravni rezervat Strunjan obsega severno obalo Strunjanskega polotoka in pripadajoči 200 - metrski pas obalnega morja. Na prepadnih klifnih stenah lahko občudujemo izjemne geološke in geomorfološke pojave, razporeditev plasti laporja in peščenjaka, spodmole in prelome. Erozijske grape in zgornji rob klifa poraščajo ruj, mali jesen, žuka in trstikovec. Morsko dno, ki je na začetku skalnato, zatem pa muljasto, je dom številnim organizmom. Posebno zanimiva sta Zaliv sv. križa (Mesečev zaliv), kjer se razteza podvodni travnik s številnimi leščurji, in dno Rta Ronek z združbami različnih vrst rjave alge cistozire.

Upoštevanje varstvenega režima je bistvenega pomena za ohranjanje biotske pestrosti in varovanje naravnih vrednot. Tako je na zavarovanih območjih prepovedano:

- izkopavati, poškodovati ali nabirati rastline ter nabirati semena in plodove,
- loviti in nabirati živali brez soglasja Zavoda RS za varstvo narave,
- negospodarno ribariti,
- povzročati hrup, eksplozije, vibracije,
- požigati in kuriti,
- odlagati in odmetavati odpadke.

Spletna stran Zavoda RS za varstvo narave:

www.zrsvn.si

Prav odpadki na vodnih in priobalnih zemljiščih morja so pogostokrat odsev človeške malomarnosti, hkrati pa obremenjujejo okolje in so nevarni za obiskovalce, pa tudi za živali. Ti odpadki navadno izvirajo z ladij ali jih prinesejo s seboj reke, ki se izlivajo v morje, na obalo pa jih odložijo tudi nevestni obiskovalci plaž (turisti, kopalci, sprehajalci). Za čistost oziroma urejenost obale in morja skrbi Služba za varstvo obalnega morja, bolj poznana pod imenom SVOM. Deluje v sestavi Vodnogospodarskega podjetja Drava Ptuj kot obvezna državna gospodarska javna služba za vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč morja.

Osnovne naloge službe SVOM:

- zagotavljanje stalne pripravljenosti za izvajanje ukrepov varstva pred onesnaženjem morja;
- spremljanje nenadnega onesnaženja morja, čiščenje morske gladine ter preprečevanje onesnaženja vodnih in priobalnih zemljišč morja;
- odstranjevanje plavja, odpadkov in drugih opuščanih ali odvrženih predmetov in snovi iz morja ter z vodnih in priobalnih zemljišč morja;
- druge tehnične naloge vzdrževanja plovil, opreme in sredstev za delovanje službe.

V SVOM s posebnim plovilom vsak dan odstranijo večje plavajoče predmete in les, ki prosto plavajo na morski gladini in ogrožajo plovbo, odstranjujejo pa tudi les (hlo-de, drevesa) z obale, ki ga naplavi morje. Vsak mesec očistijo 15,7 kilometra obale, kamor sodijo tudi kopalna območja, to pa predstavlja kar 100 do 1000 kilogramov raznovrstnih odpadkov – predvsem embalažo, stiropor, pločevinke in steklenice. S sistematičnim in analitičnim čiščenjem bodo pridobili podatke o stanju in stopnji onesnaženosti slovenske obale s trdimi odpadki, kar bo pripomoglo k pripravi ukrepov za zmanjšanje obremenjenosti obalnih območij, kakor določa Okvirna direktiva o morskem strategiji⁽²⁴⁾.

K obzirnemu odnosu do narave in ljudi opozarjajo tudi informacije na tablah, postavljene na kopališčih, kjer vihra Modra zastava⁽²⁵⁾.

Zaščitite kar vam je pomembno...

Protect what you care about...

Proteggete le cose alle quali tenete...

Schütze was du liebst...

- Uporabljajte koše za smeti in ne puščajte odpadkov na kopališču
- Use the waste bins and not leaving garbage on the beach
- Usate i cassonetti per l'immondizia e non lasciate l'immondizia in giro
- Abfalleimer benutzen und keine Abfälle

- Kažite spoštovanje do narave in drugih ljudi, ko izvajate aktivnosti na kopališču
- Show consideration for the nature and people when doing beach activities
- Tenete inconsiderazione la natura e la gente quando fate le attività sulla spiaggia
- In den verschiedenen Aktivitäten auf dem Strand teilnehmen

- Uporabljajte stranišča
- Use the lavatories - not the water
- Usate i bagni - non orinate nell'acqua o sull'erba
- Die Toiletten benutzen

- Ne kampirajte na kopališču
- Do not camp on the beach
- Non accamparsi sulla spiaggia
- Nicht auf dem Strand zelten

- Spoštujte tudi druge uporabnike kopališča
- Respect other users of the beach
- Rispettate gli altri utenti della spiaggia
- Rücksicht auf anderen Menschen am Strand

- Kurjenje ognja je prepovedano.
- It is illegal to burn fire.
- E' severamente vietato accendere il fuoco
- Sei vorsichtig mit Feuer und Grill. Um diese Stellen verboten

- Dostop s psi prepovedan
- Keep out dogs
- I cani non devono entrare sulla spiaggia
- Unterhalt aus Hunden

- Cigaretetni ogorki so tudi odpadki
- Cigarette butts are also garbage
- I mozziconi di sigaretta sono peraltro immondizia
- Zigarettenkippen sind auch Abfälle

- Spoštujte naravo in njene prebivalce
- Respect the nature and the wildlife of the area
- Rispettare la natura e la fauna selvatica della zona
- Rücksicht auf die Tier- und Pflanzenwelt nimmst

- Spoštujte lokalne predpise
- Obey the specific local rules
- Rispettate le normative locali specifiche
- Sei aufmerksam auf Anschlag lokaler Regeln

Program Modra zastava

Program Modra zastava je mednarodni program okoljskega ozaveščanja in zaščite okolja, ki zagotavlja kakovost naravnih kopališč in marin. Izvaja ga Fundacija za okoljsko vzgojo (Foundation for Environmental Education – FEE)⁽²⁵⁾ v več kakor 40 državah Evrope in drugje po svetu.

V naši državi teče program od leta 1994 pod okriljem Društva za okoljsko vzgojo Evrope v Sloveniji – DOVES⁽²⁶⁾.

Program Modra zastava natančno določa pravila in postavlja zahteve, ki zagotavljajo varnost in urejenost marin in kopališč v naravnem okolju. Velik poudarek je na okoljski vzgoji, s katero se želi povečati zavedanje o okolju, (so)oblikovati okoljsko etiko in spodbujati okolju prijazno vedenje oziroma odgovornost vseh vpletenih – od lokalne skupnosti in upravljavcev do končnih uporabnikov kopališč in marin. Program predstavlja tudi ekološko usmerjenost oziroma kakovost Slovenije kot turistične države. Pridobitev ekološkega znaka Modre zastave je tudi nagrada ali priznanje vsem, ki si prizadevajo za trajnostni razvoj.

Modro zastavo podeljuje DOVES vsako leto, pridobijo pa jo tista kopališča in marine, ki izvajajo program in izpolnjujejo številne zahteve⁽²⁷⁾. Mednje sodijo:

- jasna, nedvoumna obveščenost obiskovalcev o kopališču, kopališkem redu in vedenju na kopališču;
- redno laboratorijsko preverjanje kakovosti kopalne vode, ki mora ustrezati zahtevam evropske kopalne direktive⁽¹⁾, in obveščanje obiskovalcev;

- zagotavljanje čistoče v kopališčih in marinah: zadosti košev za smeti in redno odstranjevanje vseh vrst odpadkov;
- zadosti sanitarnih objektov ter redno preverjanje njihove čistoče in odvajanja odplak;
- ob večjem onesnaževanju izdelan načrt, ki omogoča takojšnje ukrepanje in primerno obveščanje javnosti;
- zadosti reševalcev iz vode ter neoviran dostop do prve pomoči in telefona;
- skrb za ljudi s posebnimi potrebami;
- ozaveščanje gostov o nujnosti varovanja naravnega okolja in izvajanje okoljskih dejavnosti: na voljo morajo biti tiskane informacije o pravilih vedenja na kopališčih, informacije o okoljsko občutljivih območjih v bližini kopališč in drugi razpoložljivi opisi dejavnosti, s katerimi je mogoče ohraniti in varovati naravno okolje v in ob kopališču.

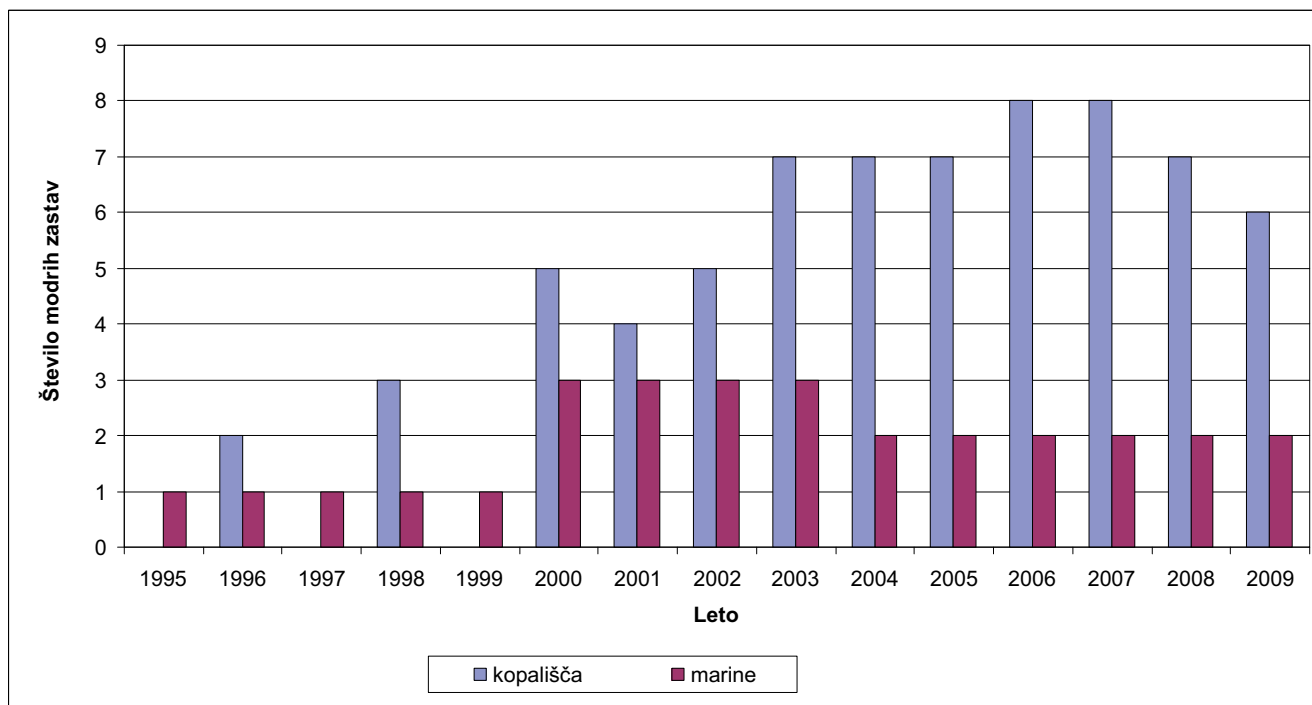
Modra zastava v naravnem kopališču lahko plapola le eno leto. Izvajanje pravil in zahtev preverjajo nadzorniki DOVES in FEE. Ti upravljavce in javnost opozarjajo na morebitne pomanjkljivosti, ki jih je treba v najkrajšem možnem času odpraviti, sicer lahko modro zastavo – znamenje kakovosti – izgubijo. Poleg nadzornikov DOVES jo lahko odvzamejo tudi upravljavci sami in pristojne lokalne skupnosti, ki se zavedajo njenega pomena in se zavzemajo za izpolnjevanje zahtev.

Na nepravilnosti pa lahko opozorijo odgovorno osebo tudi obiskovalci kopališča in o tem obvestijo društvo DOVES.

Spletna stran društva DOVES:
www.drustvo-doves.si
 e-naslov: info@drustvo-doves.si

Število Modrih zastav se je v Sloveniji ustalilo na osem do deset na leto (graf 3, preglednica 3), kar je še daleč od možnega števila – v društvu DOVES ga ocenjujejo na dvajset. Vzrok tega so predvsem različne strategije upravljavcev kopališč in marin, ki okoljske komponente in smisla ekosimbolov ne upoštevajo dovolj ali pa v njih ne vidijo dovolj pomembnega ključa do uspeha in dobička. Uvedba programa Modra zastava prinese dodatno delo za upravljavca in lokalno skupnost, ki morata medsebojno dejavno sodelovati. Vse pa je odvisno od vodje kopališča, ki se mora zavedati pomembnosti tega programa, sicer upravljavec in posredno občina ne bosta znala ceniti v program vloženi sredstev in energije.

Graf 3: Število podeljenih Modrih zastav za naravna kopališča in marine v Sloveniji od leta 1995 do leta 2009

Preglednica 3: Seznam dobitnikov Modrih zastav v obdobju 1995 do 2009

Marina / naravno kopališče	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Vsota
Marina Portorož	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	15
Marina v Izoli	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
Marina Koper	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X	X	X	4
Osrednja plaža Portorož	X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
Kopališče Hoteli LifeClass	X	X	X	✓	X	✓	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2
Kopališče Terme Krka - Talaso Strunjan	X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
Salinera Strunjan	X	X	X	X	X	✓	✓	X	X	X	X	X	✓	✓	X	4
Plaža Simonov zaliv	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
Kopališče Žusterna	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	5
Mestno kopališče Koper	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	X	X	X	4
Kopališče Adria Ankaran	X	X	X	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2
Naravno kopališče RKS MZL Debeli Rtič	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	4
Grajsko kopališče (Bled)	X	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
Šobčev bajer	X	X	X	X	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
SKUPAJ	1	3	1	4	1	8	7	8	10	9	9	10	10	9	8	99

Zaključek

Slovenija je poznana po svojih naravnih lepotah in geografski raznovrstnosti. Reke, jezera in morje ponujajo številne možnosti za rekreacijo in sprostitve v in ob vodi. Plavanje in čofotanje v čisti vodi krepi dobro počutje in ohranja zdravje. Tudi posedanje ob vodi in opazovanje igre sončnih žarkov v rečnih brzicah je lahko sproščujoče in zabavno. Vendar pa se moramo zavedati, da je voda lahko tudi nevarna, zato njene moči nikakor ne smemo podcenjevati.

Živeti v čistem in varnem okolju pa je v današnjem času temeljna vrednota. Skrb za čisto okolje, v katerem je tudi kopanje užitek, je razdeljena med različne institucije, pomembno vlogo pa imajo tudi lokalne skupnosti in upravljavci kopališč. Le s sodelovanjem vseh, česar zgled je tudi ta publikacija, bomo lahko dosegli, da bo kopanje v naravnih vodah prijetno in varno. Prihodnost je v naših rokah, varovanje okolja in skrb za varnost pa mora postati način življenja vsakega posameznika.

Sodelujočim strokovnim institucijam, podjetjem, društvom in posameznikom se zahvaljujemo za pripravljenost in tvorno sodelovanje.

Viri

1. Direktiva Sveta z dne 8. decembra 1975 o kakovosti kopalnih voda (76/160/EGS)
2. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/7/ES z dne 15. februarja 2006 o upravljanju kakovosti kopalnih voda in razveljavitvi direktive 76/160/EGS (2006/7/ES)
3. Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02, 2/04, 41/04 in 57/08)
4. Uredba o upravljanju kakovosti kopalnih voda (Uradni list RS, št. 25/08)
5. Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 84/07)
6. Pravilnik o tehničnih ukrepih in zahtevah za varno obratovanje kopališč in za varstvo pred utopitvami na kopališčih (Uradni list RS, št. 88/03 in 56/06)
7. Pravilnik o minimalnih higienskih in drugih zahtevah za kopalne vode (Uradni list RS, št. 73/03 in 96/206)
8. Pravilnik o opremi in sredstvih za dajanje prve pomoči, usposabljanju in preizkusih iz prve pomoči ter zdravniških pregledih reševalcev iz vode (Uradni list RS, št. 70/03)
9. Zakon o varstvu pred utopitvami (Uradni list RS, št. 44/00 in 26/07)
10. Pravilnik o reševalcih iz vode (Uradni list RS, št. 79/07)
11. Pravilnik o podrobnejših kriterijih za ugotavljanje kopalnih voda (Uradni list RS, št. 39/08)
12. Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06, 105/06, 126/07 in 65/08)
13. Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 26/04)
14. Uredba o vodnih povračilih (Uradni list RS, št. 103/02 in 122/07)
15. Pravilnik o kriterijih za označevanje vodovarstvenega območja in območja kopalnih voda (Uradni list RS, št. 88/04)
16. Guidelines for Safe Recreational Water (www.who.int/water_sanitation_health/bathing)
17. Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 55/08 in 66/08)
18. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta EU o kazenskopravnem varstvu okolja
19. Direktiva proti onesnaževanju morja z ladij
20. Pravilnik o higienskih zahtevah za kopalne vode (Uradni list SRS, št. 9/88)
21. Zavarovana območja v Sloveniji, Ministrstvo za okolje in prostor, 2008
22. Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04, 61/06, 32/06)
23. Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04 in 70/06)
24. Okvirna direktiva o morski strategiji (Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008)
25. FEE International – Blue Flag Programme, www.blueflag.org
26. Društvo za okoljsko vzgojo Evrope v Sloveniji, www.drustvo-doves.si
27. Kriteriji programa Modra zastava, www.blueflag.org/Menu/Criteria

 AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

UPRAVA
REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

 Zavod Republike Slovenije
za varstvo narave

IVZ RS
INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE

talaso strunjan TERME KRKA

ISBN 961-6324-44-6

9 789616 324441